

de Hessencombinatie

Magazine voor Voor-Drempt, Achter-Drempt, Hoog-Keppel, Laag-Keppel, Hummelo en Eldrik

Inwoners over...
Wandelen



En verder in dit nummer o.a.:

- Volksfeesten getroffen door corona
- Hoe Hummelo in 1952 wereldnieuws werd
- Jeugdketen in D-H-K

uitgave 40 | september 2020



CLAUS SPORT

IJsselkade 10-12 Doetinchem 0314 - 32 31 39
info@clausport.nl



- gratis • sparen voor extra korting • eenvoudig verzilveren • exclusief voordeel
- aanbiedingen op maat • altijd inzicht in je saldo • en nog veel meer privileges



Nieuwbouw

Verbouw

Onderhoud

Renovatie

Timmerwerken

Roy Bremer | Molenweg 10 | 6996 DN Drempt | T: 0313-472394 | M: 06-13380622 | www.bremerbouw.nl | info@bremerbouw.nl



OMHEINING

Uw specialist in



Omheining



Poorten



Schutting



Hekwerk



Afrastering



Montage

Neem contact op via: info@GBomheining.nl of kijk op: www.GBomheining.nl

GARAGE PELGROM

- ✓ VERKOOP NIEUWE EN GEBRUIKTE AUTO'S
- ✓ REPARATIES EN ONDERHOUD VAN ALLE MERKEN
- ✓ APK II-KEURSTATION



Broekstraat 5a 6999 DE HUMMELO T 0314 - 381651 E info@garagepelgrom.nl | www.garagepelgrom.nl



Van de redactie

Na een extreem warme zomerperiode zijn we erin geslaagd om u opnieuw een aantrekkelijk nummer van De Hessencombinatie te kunnen aanbieden. Het is nog steeds allemaal erg onwerkelijk. Natuurlijk de hitte van de voorbije weken, maar vooral de invloeden op onze samenleving van het coronavirus. Velen gaan gebukt onder alle beperkingen. In familiekring, in de contacten binnen de vele verenigingen en clubs in onze gemeenschap, op de werkvloer. De bedrijven hebben het bijna allemaal moeilijk, van groot tot klein. Maar we kunnen nog steeds niet voorzichtig genoeg zijn.

In dit nummer lezen we dat dit jaar in verband met het virus alle kermissen in onze dorpen zijn afgelast. Een besluit dat zeer velen natuurlijk in het hart raakt. Het is jaarlijks een van de hoogtepunten in onze samenleving.

Positief is dat inwoners nu (meer) gaan bewegen. Wandelen in Drempt, Hummelo en Keppel is daarvan een goed voorbeeld, zeven inwoners vertellen hierover. Ook de viering van het jubileum van het Hessenbad kon niet doorgaan, maar de accommodatie werd door de stichting graag voor andere verenigingen beschikbaar gesteld om zo verantwoord te kunnen sporten. De zomerse temperaturen zorgden natuurlijk ook nu weer voor extreme droogte in de natuur, voor de boeren en onze tuinen. In dit nummer lezen we hoe we in onze eigen omgeving zorgvuldig kunnen omgaan met (drink)water.

In het vorige nummer hebben we stilgestaan bij de bevrijding in april 1945. Nu lezen we op welke wijze Hummelo te maken kreeg met gevolgen van de bevrijding op 15 augustus 1945 van Nederlands-Indië. Nog meer historische informatie kunt u sinds kort vinden via de bijzondere tegelroute in Hummelo. Ook hierover leest u in dit nummer.

Zoals in het voorgaande nummer aangegeven, staan door de economische situatie naar aanleiding van corona, de inkomsten van De Hessencombinatie ook enigszins onder druk. We waarderen de steun en loyaliteit van onze adverteerders enorm en roepen uiteraard iedereen op om zoveel mogelijk lokaal te kopen. Maar ook de respons naar aanleiding van onze oproep aan de lezers voor een vrijwillige bijdrage voor ons magazine vond veel weerklank. Erg veel dank daarvoor. En mocht u het vergeten zijn, het kan uiteraard nog steeds.

Tot slot: u ontvangt vandaag nummer 40 van De Hessencombinatie. Dat betekent dat we nu precies 10 jaar lang elk kwartaal de vele bijzondere verhalen en informatie uit onze dorpen met u delen. Ondanks onze Achterhoekse bescheidenheid zijn we daar best wel trots op.

Veel leesplezier en blijf vooral gezond!

De redactie



Inhoud

5	Colofon
7	Column Mart de Kruijff
8	Kameraadschap en een beetje keten
10	Volksfeesten in Drempt, Hummelo en Keppel ook getroffen door het coronavirus
14	Het einde van de Tweede Wereldoorlog: augustus en september 1945
25	Gezocht: Jeugdscheidsrechters en spelbegeleiders
27	Column Jeroen te Lindert
28	7 inwoners over... wandelen
31	Column Gijs Jolink
32	Spread: Verenigingen maken dankbaar gebruik van het Hessenbad
34	Hessenbad beleeft bijzonder jubileumjaar
37	Column Guinevere Wolvetang
39	Bedankt voor uw financiële bijdrage
40	De geschiedenis van Hummelo ligt op straat
45	Ook tijdens de zomerstop werken de vrijwilligers van HC '03 door
48	Vier jaar meester in Hummelo
53	Column Anouk Mast
54	Help het is weer droog in de Achterhoek!
58	Varia
61	Activiteitenkalender

Italiaanse wijn koopt u toch ook bij een echte Italiaan?

www.de-italiaan.nl



de Italiaan
wijn &

Keppelseweg 377 • 7008 BD Doetinchem (winkel: do, vr, za)
0314 - 38 04 22 • info@de-italiaan.nl • www.de-italiaan.nl

Eten & Drinken Koffie en Cappuccino Eten*Afhalen IJs -
Milkshake Terras @ WiFi Lunch & Diner Friet - Snacks
Salades en Broodjes Latte macchiato - Thee Menus / oerfriet
/ Burgers Eten*Afhalen Eten & Drinken Koffie en Cappuccino
IJs - Milkshake Terras @ WiFi Lunch & Diner Friet - Snacks
Salades en Broodjes Eten*Afhalen Latte macchiato - Thee
Menus / oerfriet / Burgers Eten & Drinken Koffie en
Cappuccino IJs - Milkshake Terras @ WiFi Lunch & Diner
Salades en Broodjes Latte macchiato - Thee Menus / oerfriet /



Rijksweg 88 Laag-Keppel
0314 380050

Alle dagen geopend
1200u - 2100u
www.deoldeschole.nl

EXPERT ELIESEN NU OOK IN HENGELO!

-  **3 winkels in de regio**
-  **Ruim assortiment inbouw**
-  **Eigen Technische Dienst voor wit- en bruingoed**
-  **IT specialist (networking)**



Expert Eliesen

Nieuwstad 45, Zutphen, (0575) 543202

Kerkstraat 2, Hengelo (Gld), (0575) 464261

Zutphen-Emmerikseweg 46, Baak, (0575) 551000

expert



Colofon

De Hessencombinatie

Magazine voor de inwoners van Voor-Drempt, Achter-Drempt, Hoog-Keppel, Laag-Keppel, Hummelo en Eldrik

Redactie

Ceciel Bremer, Maaike Harkink, Berna ter Horst, Rinus Rabeling en Henk ten Zijthoff

E-mail: dehessencombinatie@hc-03.nl, telefoon: 0313-472968 (Rinus Rabeling).

Aan dit nummer werkten mee

Anke Goossens, Minke Huurnink, Gijs Jolink, Mart de Kruif, Jeroen te Lindert, Gerard Maalderink, Anouk Mast, Harold Pelgrom, Han Peusken, Guinevere Wolvetang

Fotografie

Ceciel Bremer, Duncan de Fey, Wim van Hof, Ivo Hutten, Gerrit Kempers, Anka Pelgrom, Harold Pelgrom, Rineke Peusken, Rinus Rabeling, Jamie de Vries, Vaysa Wolvetang

Advertenties/Marketing

Wim Fontein, Patrick Verheij
Voor vragen of informatie:
06-20 44 38 10 (Patrick Verheij)

Vormgeving en druk

Youprinting, Drempt

Auteursrecht

Overname van artikelen (of delen ervan) uit deze uitgave is niet toegestaan zonder uitdrukkelijke, schriftelijke toestemming van de uitgever. Dat geldt ook voor vermenigvuldigen, kopiëren, publiceren op internet of opslaan in een databank. Dit magazine wordt met grote zorgvuldigheid samengesteld. Ten aanzien van de juistheid van de inhoud kan echter geen aansprakelijkheid worden aanvaard.

De Hessencombinatie is een uitgave van voetbalvereniging HC'03 en verschijnt 4 keer per jaar, in een oplage van 2600 exemplaren, in het verspreidingsgebied: Voor-Drempt, Achter-Drempt, Hoog-Keppel, Laag-Keppel, Eldrik, Hummelo, Langerak en een gedeelte van Toldijk.

De volgende editie van De Hessencombinatie wordt verspreid rond 10 juni 2020.

Informatie of klachten over bezorging

E-mail: dehessencombinatie@hc-03.nl of telefoon: 0314-842219 (Monique Bruins).

Abonnement

Woont u buiten het bezorgingsgebied van De Hessencombinatie of wenst u het magazine op naam per post te ontvangen, dan is een abonnement voor 20 euro per jaar mogelijk. U kunt hiervoor telefonisch contact opnemen met de redactie: 06-15445341 (Ceciel Bremer) of een e-mail sturen naar: dehessencombinatie@hc-03.nl.



**IJSBOERDERIJ
DE STEENOVEN**

'HET GRAS VAN VANDAAG, IS HET IJS VAN MORGEN'

▪ **VERS BOERENIJS** ▪ **KOFFIE & THEE** ▪
▪ **TERRAS & SPEELTUIN** ▪

• BROEKSTRAAT 2, 6999DE, HUMMELO • WWW.IJSVANDESTEENOVEN.NL •

Ingenieursbureau voor:
beton-, hout- en staalconstructies
funderingen en geotechniek
Ontwerp, advies en tekenwerkzaamheden
voor uw bouw- of verbouwplannen

Hoefkensestraat 12
6996 DS Drempt

Tel: 0313 482801
Mob: 06 2000 3278

Het vakmanschap dat past bij uw wensen



Zelhemseweg 14, 6999 DN Hummelo
T : 0314 - 38 12 48 www.devrieshummelo.nl

- **Elektra**
- **Verwarming**
- **Koeling**
- **Water & Sanitair**
- **Bronboringen**
- **Waterbehandeling**



Verhey Toldijk B.V.
Zutphen-Emmerikseweg 13b
7227 DE Toldijk

0575 - 452041
info@verheytoldijk.nl
www.verheytoldijk.nl

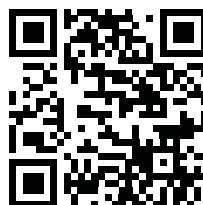
HOVO

Achterhoek & Liemers

HOVO A&L organiseert
in Doetinchem cursussen
in collegevorm, gericht
op mensen vanaf 50 jaar.
HOVO Achterhoek en
Liemers is onderdeel
van Iselinge Hogeschool
te Doetinchem.

Het cursusprogramma voor het cursusjaar
2020-2021 omvat de volgende vakgebieden:

- Amerikaanse geschiedenis
- Architectuur
- Biologie
- Economie
- Engelse geschiedenis
- Europakunde
- Filosofie
- Geologie
- Geschiedenis van de vrouw
- Geschiedenis van de Eerste Wereldoorlog
- Geschiedenis van het christendom
- Het Midden-Oosten
- Joodse cultuur
- Klassieke literatuur
- Klimaat
- Kunstgeschiedenis
- Muziek
- Psychologie
- Religiewetenschappen
- Russische cultuurgeschiedenis
- Sociale geschiedenis



Voor uitgebreide
informatie en inschrijven,
zie de website
www.hovo-al.nl

Normale zorgen, andere context

Er staan heel veel activiteiten op de rol, zoals een dag voor de jeugd op 5 september en zes filmavonden op het hoofdveld. Er zit dus nog heel veel leven in onze vereniging.

We staan aan het begin van het voetbalseizoen. Een normale zin in deze tijd van het jaar, maar van een hele andere strekking dan voorgaande jaren. Natuurlijk, sommige dingen veranderen niet, zoals de altijd moeilijke indeling van de elftallen en de zoektocht naar leiders voor sommige jeugdteams. 'Normale' zorgen aan de start van het seizoen. Maar de context is wel volledig anders. We starten met beperkingen, zoals de toepassing van het coronaprotocol op ons sportpark. Best een puzzel om te maken, maar ook niet makkelijk om toe te passen. Zeker als de avond vordert, wordt de tussenruimte steeds kleiner en de looproutes wankel. Sommigen zeggen dan dat dit moet kunnen, omdat we al zolang lijden onder de beperkingen. Voor mijn (enigszins mogelijk verknipte) geest geen excuus. Drie maanden met wat beperkingen is vervelend, maar niet schokkend. Anne Frank zat ruim twee jaar opgesloten op een zolderkamer. Zonder tv of internet. Toch een hele andere dimensie.

Maar naast dit filosofische intermezzo is hier toch sprake van een tevreden voorzitter. Want er is niet stilgezeten. De velden liggen er top bij, de tribune en dug-outs zijn geschilderd (let op de decoratie van de dug-out van HC'03 op veld 1!), de toegangsweg met bloed, zweet en tranen geëgaliseerd en 't Hessenhuus verbouwd en verrijkt met een tweede biljart. En er staan heel veel activiteiten op de rol, zoals een dag voor de jeugd op 5 september en zes filmavonden op het hoofdveld. Er zit dus nog heel veel leven in onze vereniging.

Waar ik zelf erg naar uitkijk op voetbalgebied is het hernieuwde optreden van het eerste elftal in de derde klasse. Er is veel geleerd, er wordt hard en vakkundig getraind en de selectie is aardig intact gebleven. Dus ik denk dat ze het goed gaan doen. De JO-17 gaat komend seizoen in de hoofdklasse spelen, een hele goede lichting die ons veel plezier kan gaan brengen. Tot slot zijn we aardig geslaagd in het werven van nieuwe dames voor de senioren. Er zijn veel nieuwe speelsters voor Vrouwen 1, maar in Ron Hooghoff hebben we ook een nieuwe trainer voor dit elftal gevonden. En dit is mede mogelijk gemaakt door de dames van Vrouwen 2 en 35+. Een mooi stukje teamwork. Combineer dit met mooie velden, de geur van vers gemaaid gras en we hebben weer wat om naar uit te kijken. Mits de tweede golf uitblijft.



Foto: Wim van Hof

Mart de Kruif





Frank Harenberg, Koen Meulenbeek, Déjan Bolt, Hidde Dorresteyn, Jeroen IJsselstein, Kevin van de Beek, Luc Klein Reesink, Sam van Duppen, Sem Rietman en Stan Overbeek.

'Kameraschap en een beetje keten'

Het fenomeen jongerenketen is welbekend in Nederland, met name op het platteland. Hoewel de jongerenketen in de beginjaren van de opkomst nog wel eens een negatieve bijklank kon hebben, ziet men er over het algemeen steeds meer de positieve kanten van in. De redactie neemt in de komende edities een kijkje in de keten die her en der in de voormalige gemeente Hummelo en Keppel staan en natuurlijk kijkt u over onze schouders mee.

Van melken naar bieren

We beginnen bij de keet op het terrein van de familie Harenberg aan de Broekstraat in Hummelo, waar we Frank Harenberg en Koen Meulenbeek spreken. Broers Sander en Pim zijn de keet in 2015 begonnen met hun kameradengroep. Toen hun broertjes een jaar of vijftien, zestien werden ging de leeftijdsgrens in de horeca omhoog van zestien naar achttien jaar. Zoals zoveel jongeren in de Achterhoek zochten ze na deze vernieuwde regelgeving hun toevlucht in de keet. Eerst was dat nog een caravan in de wei, maar later werd de oude melkput van opa Gerrit Harenberg verbouwd. Waar opa Gerrit en pa Evert vroeger de koeien molken, vloeit er nu in de weekenden voornamelijk bier (naar hun favoriete merk hoeft u niet te raden). Op de stamtafel achterin het vertrek ligt een ouderwets tapijtje en de houten meubels zijn zelf getimmerd. Met zelfs een schilderijtje aan de wand, luiken aan de muur in de Hummelse kleurstelling, Achterhoekse vlaggen en Zwarte Cross-, Grolsch- en Jovink-invloeden ontstaat er een vlijtige, typisch Achterhoekse uitstraling. Het is net een echte kroeg, knus en gezellig, maar met een ruig randje. Een aantal provincies heeft de aanscherping teruggedraaid. Het gaat de goede kant op; we hebben nu het Landbouw Collectief dat met de minister praat.' In dit Landbouw Collectief hebben agrarische belangenorganisaties zich verenigd. Vanuit Drempt, Hummelo en Keppel verzamelden voor de tocht naar Arnhem zo'n 80 trekkers zich bij Loonbedrijf Seegers. 'Iedereen die ik ken, was er. Dat was wel een imposant gezicht.'

Echte aanpakkers

Koen: 'Soms zijn we hier wel zes keer in een maand en soms maar twee keer. We hebben geen vaste dag, het is net hoe het uitkomt.' Frank: 'Maar ook worden er verjaardagen gevierd in de keet van mensen uit onze vriendengroepen of van kennissen en vergadert het Openluchtspelbestuur hier regelmatig. Bij 'Holsen', de boerderij verderop, staat nu ook een keet en we gaan wel eens op bezoek bij elkaar.' De twee vriendengroepen van de gebroeders Harenberg en Meulenbeek hebben een echte 'aanpakkers-mentaliteit'. In Hummelo wordt op Koningsdag altijd traditioneel de zeskamp georganiseerd aan de Grefelinkallee. Uiteraard zijn deze kerels daar ook van de partij. Na afloop een paar biertjes op het terrein, maar de jongens vonden het eigenlijk te vroeg afgelopen en misten een avondprogramma. Als Achterhoekers in een klein dorpje als Hummelo weet je dat je niet achterover moet gaan leunen als je vindt dat er iets georganiseerd moet worden. Nee, dan moet je het toch echt zelf doen. Precies zo blijft het hier leefbaar. Sinds Koningsdag 2017 is Hummelo dan ook een feestje rijker en wordt het 'keetfeest' georganiseerd. De vriendengroepen regelen alles zelf en vele Hummeloërs genieten ervan mee. Zo ook de Oranjecommissie die na de organisatie van de zeskamp een pilsje komt drinken. Frank: 'Ook vieren we, sinds 'FF naar Freek' bij Freek Rimmelink aan de Grefelinkallee is gestopt, oud en nieuw altijd in de keet. We sturen hier uitnodigingen voor rond, zodat we in de hand houden hoeveel mensen er komen.'

Meest memorabele avond

Als we de jongens vragen naar de avond in de keet die hun het meest is bijgebleven, hoeven ze niet lang na te denken. Koen en Frank kijken elkaar even aan en met een glimlach zeggen ze beiden: 'Die avond met de Mannenaovond.' De Mannenaovond is een vriendengroep, eigenlijk vergelijkbaar met de twee vriendengroepen van de keet. Allemaal Hummeloërs van origine, allemaal al vrienden sinds de basisschool, allemaal totaal verschillend, maar altijd ontzettend veel schik samen. Voor een ouderwetse 'Mannenaovond' werd er op een vrijdagavond ook een keer de jongerenkeet in de Broekstraat aangedaan. Het leeftijdsverschil van rond de dertig jaar derde niks, want het ging over en weer met de sterke verhalen en aan het eind van de avond stond jong en iets minder jong gebroederlijk te dansen op tafel. Frank:



'Maar wat ook ontzettend mooi was, was het optreden van The Heinoos. Die deden verschillende keten in Oost-Nederland aan met hun 'Høken in de keet'-tour, waaronder de onze. Ook een machtig mooie avond.' Heeft er dan nooit iemand overlast van jullie? vragen we. Frank: 'De buurt willen we natuurlijk te vriend houden. We geven altijd aan: 'Heb je last van ons? Laat het weten, dan zorgen we ervoor dat het wordt opgelost.' Om mijn ouders en opa en oma te vriend te houden, zorgen we ervoor dat we de boel altijd netjes opruimen.'

Wi-j doet 't samen

Frank: 'Dat we een eigen keet hebben, betekent niet dat we niet meer naar Steef gaan. Want die gunnen we natuurlijk ook het beste.' Koen: 'En onze inkopen doen we eigenlijk altijd bij de Spar. Misschien is het een paar tientjes goedkoper als je ergens anders heen zou gaan voor een of andere aanbieding, maar wat heb je daar op de lange termijn aan?' Frank: 'Tijdens de lockdown door het coronavirus ging de keet ook dicht. We vonden het niet verantwoordelijk om de keetavonden door te laten gaan en ook vonden we het niet eerlijk voor de horeca, voor Steef dus eigenlijk.' Saamhorigheid is eigenlijk het overkoepelende woord voor de keet. Of in de woorden van Normaal: 'Wi-j doet 't samen.' Koen: 'Nu we allemaal drukker worden met werk en studie merk ik dat de keet een steeds belangrijkere rol speelt om elkaar te blijven zien. Ook is het leuk om nieuwe mensen te ontmoeten, want het komt regelmatig voor dat vrienden weer andere vrienden meenemen.' Frank: 'Omdat we van alles organiseren en ondernemen samen, leer je elkaar echt door en door kennen. Iedereen heeft zo zijn eigen taken, dat gaat eigenlijk heel natuurlijk. We vullen elkaar heel goed aan. Zonder de keet waren we als vriendengroep denk ik lang niet zo hecht geweest en had onze vriendengroep er heel anders uitgezien.' Toen we aan het begin van het interview vroegen wat er zo mooi is aan de keet, kregen we als antwoord: 'Gewoon gezellig samen een biertje drinken.' Stiekem is het zoveel meer dan dat.



Volksfeesten in Drempt, Hummelo en Keppel ook getroffen door het coronavirus



Het nieuws dat de kermissen en volksfeesten in onze dorpen niet door kunnen gaan, kwam dit voorjaar niet helemaal onverwacht. En toch was het voor veel inwoners een zware teleurstelling. Want het Volksfeest Keppel en Eldrik, de Dremptse Kermis of de Hummelse Kermis is toch het feest van het jaar waar menig inwoner met heel veel plezier naar uitkijkt. De organisaties van onze kermissen en volksfeesten hebben de afgelopen maanden echter niet stil gezeten. Integendeel, want in bijna alle dorpen komt er iets moois tot stand; een blijvende herinnering aan dit bijzondere kermisjaar.

Een jubileumboek voor 125 jaar Volksfeest Keppel en Eldrik



De Keppelse bielemans

'Dit jaar bestaat het Volksfeest Keppel en Eldrik 125 jaar. Normaal gesproken een mijlpaal om groots te vieren. Maar de bijzondere activiteiten ter ere van het jubileumjaar staan even in de ijskast. Wel wordt een jubileumboek gemaakt. Een herinneringsboek vol foto's en verhalen brengt de historie van het Volksfeest in beeld. Meta Schoenmaker en Ine Snelder zitten in de commissie die het Volksfeest Keppel en Eldrik organiseert. Zij hebben zich bezig gehouden met de totstandkoming van het jubileumboek. 'Zeker nu het feest niet door kon gaan, moest juist dit boek er wél komen', zegt Meta. 'Het idee voor het maken van een jubileumboek was er al. En 2020 is natuurlijk het jaar van 'het feest dat niet door kon gaan'. Des te meer reden

om de historie op deze manier vast te leggen.'

Het boek geeft een overzichtbeeld van de afgelopen 125 jaar. Ine: 'We hebben het ingedeeld in verschillende categorieën zoals Bielemannen en Vaandelzwaaiers om zo ieder onderdeel van ons feest goed te belichten. Het boek staat vol foto's en geeft zo letterlijk een beeld weer van een traditie. Daarnaast kun je in het boek interviews lezen met mensen die wat hebben betekend voor het feest: commissieleden, organisatoren van de fietstocht bijvoorbeeld maar ook een interview met enthousiaste kermisgangers.' Het maken van een jubileumboek is een tijdrovende klus. Meta: 'Het is heel veel werk, maar dat calculeer je wel in. Het is vooral ook heel leuk om te doen.' Dat beaamt ook Ine: 'Er is zoveel uit te zoeken, sommige dingen zijn moeilijk te vinden, maar soms vind je ineens iets interessants en verrassends. Zo weten we nu precies hoe lang de Kleine Schutterij al bestaat bij onze vereniging: in een archief kwamen we een document tegen uit 1983 over het 25-jarig

bestaan. Gelukkig hebben we ook veel foto's en verhalen van mensen zelf gekregen. Maar zeker van de eerste paar decennia zijn moeilijk gegevens te vinden. Je komt ook meer recentere dingen tegen zoals de Huldigingscommissie die we tot een jaar of tien geleden nog hadden. Zij onthaalden de schutterskoning of -koningin en namen altijd deel aan de optocht. Nu lees je dat weer en dan denk je 'wat jammer dat dat er niet meer is'. Als commissie hebben we een aantal jongeren gevraagd mee te denken over de invulling van het jubileumjaar. Zij hebben erg leuke ideeën en willen ook helpen in de organisatie. Dus dat houden de inwoners van Keppel en Eldrik nog tegoed voor de volgende editie van ons Volksfeest.'

Belangstellenden kunnen het boek bestellen via volksfeestkeppeleneldrik@gmail.com of via de website www.inkeppel.nl.



De Kleine Schutterij in Keppel

De Hummelse Kermis kump volgend jaar weer!



Hummelo, het vaandel wordt geslagen voor...

In de oorlogsjaren van 1939 tot en met 1944 was er geen reden tot feestvieren, dat snapt iedereen, maar al ver daarvoor in 1866 en opnieuw in 1867 gooide een wereldwijde pandemie eveneens roet in het eten, namelijk cholera. In de afgelopen 200 jaar werd de Hummelse Kermis in totaal zelfs 13 keer afgelast (zie bijlage). Het jaar 2020 is dus niet helemaal uniek. Toch is de pijn er niet minder om. Maarten Rexwinkel, voorzitter van de Stichting Volksfeest verwoordt het zo: 'Het was natuurlijk een geweldig moeilijk besluit, waarbij hart en hoofd niet altijd met elkaar in overeenstemming waren, maar we hebben er met alle geledingen unaniem voor gekozen niet voor een 'anderhalvemeterkermis' te gaan. Dit omdat het ons in de eerste plaats ondoenlijk lijkt en in de tweede plaats onwenselijk.' Want een feest van broederschap en samen met alle lagen van de bevolking feestvieren, is natuurlijk het tegen-

overgestelde van een feest op afstand en met vrees voor besmetting. Jan Klein Kranenburg, bestuurslid en tevens penningmeester van de Kindercommissie: 'We bekeken het draaiboek per onderdeel kritisch om te kijken welke aanpassingen er nodig zijn om de anderhalve meter in acht te nemen en dat bleek eigenlijk voor elk programmaonderdeel een lastige opgave.'

Hoewel de kermis als geheel is afgelast, organiseren andere dorpsbewoners wel een fietstocht op de zondag en daarnaast is er een groep ondernemers en vrijwilligers bezig met een alternatief programma op de kermisdagen, dus helemaal geruisloos zullen de tweede woensdag van september en de dagen daarvoorafgaand niet voorbijgaan. 'We gaan ervan uit volgend jaar weer een volwaardige kermis te kunnen organiseren, zonder concessies,' aldus Rexwinkel. In de tussentijd is het moeilijk stilzitten en wilde de kermisorganisatie de Hummeloërs toch graag iets aanbieden. Met een hiervoor speciaal opgerichte redactie wordt hard gewerkt om een bijzonder bewaarexemplaar te maken van het welbekende 'kermisboekje' om het te verspreiden in september, zodat men zich toch nog een beetje kan omdopen in de kermis, zij het op een wat andere wijze. Waar normaal gesproken het



programma en de actualiteit de onderwerpen zijn in het boekje, wordt nu juist de geschiedenis ingedoken en worden de pareltjes van verhalen achter dit bijzondere feest opgepend. Voor geïnteresseerden die niet in Hummelo wonen is het ook te koop. Rexwinkel: 'We willen er niet te veel over loslaten, behalve dat het boekje bol zal staan van de nostalgie en bedoeld is om herinneringen op te roepen en vast te leggen. We denken dat deze mooie, grappige en soms onverwachte herinneringen het gemis van de kermis dit jaar kunnen verzachten.'

Hummelo, ringsteken te paard

'Dan maken we er gewoon volgend jaar een onvergetelijke Dremptse Kermis van'



Ringsteken vanaf de trekker in Drempt

'Rationeel was de beslissing om de Dremptse kermis af te blazen niet zo moeilijk. Een volksfeest op 1,5 meter is onmogelijk. Maar gevoelsmatig viel de beslissing zwaar', vertelt Kees Boumeester, voorzitter van het Dremptse kermisbestuur. 'Maar je wilt als bestuur natuurlijk niet als boa op je eigen kermis rondlopen', geeft hij als aanvullende reden voor de beslissing.

Zo snel als het besluit viel om de kermis af te gelasten, zo snel kwam ook het besluit om wat anders te organiseren. 'We willen hoe dan ook wat organiseren wat past binnen de mogelijkheden en daarbij willen we de jeugd niet vergeten,' vertelde de voorzitter afgelopen zomer. Het kermisbestuur had half augustus een heel plan klaarliggen om er op zaterdag en zondag voor jong en oud een leuk weekend van te maken maar helaas pakte dat anders uit. 'Toen 18 augustus de maatregelen opnieuw werden aangescherpt, vielen onze plannen in duigen. Het is niet verantwoord om in deze periode iets te organiseren. Het is jammer, maar het is zo. Dan maken we er gewoon volgend jaar een onvergetelijke kermis van', zegt Kees Boumeester.



Drempt, de kermis is losgebarsten



De kermisoptocht in de Dorpsstraat te Laag-Keppel in 1926

Pandemie bij de kermisvieringen in 1866 en 1867! Op 28 augustus 1867 neemt de gemeenteraad van Hummelo en Keppel het besluit om de kermisvieringen in Laag-Keppel en Hummelo uit te stellen. Spelbreker was de uitbraak van cholera. Na 1866 opnieuw met een pandemie-achtig verloop. De besmetting komt uit het Verre Oosten.

Een speurtocht in de media van destijds levert op dat de ban op het vieren van de kermis alleen in Laag-Keppel wordt opgeheven, zij het onder strenge voorwaarden. Op 23 oktober 1867 mag er in Laag-Keppel alsnog kermis worden gevierd. Nergens is in de media een melding te vinden dat in Hummelo de kermis, net als in Laag-Keppel, alsnog is gevierd. We nemen derhalve aan dat de lol er in Hummelo voor het jaar 1867 af was en er dat jaar werd overgeslagen. In de loop van de afgelopen 200 jaar is de Hummelse Kermis 13 keer (gedocumenteerd) niet doorgestaan. 8 maal vanwege oorlog of oorlogsdreiging, 1x vanwege grote politieke onrust (1847) en drie keer vanwege de cholera. Cholera is een bacteriële besmetting. In 2020 is het de eerste keer dat de Hummelse Kermis niet doorgaat vanwege een gevaarlijk virus (met dank aan Rinus Rabeling en Henk ten Zijthoff voor het speurwerk).

* Het Gemeente-Bestuur van HUMMELO en KEPPEL brengt bij deze ter kennis der belanghebbenden, dat, wegens de heerschende Ziekte, de KERMISSEN te Laag-keppel en te Hummelo, respectievelijk invallende op den 5^{den} en den 12^{den} September e. k., dit jaar **niet** zullen gehouden worden, en het zetten van Kramen op de te houden Jaarmarkt te Hummelo, mede op den 12^{den} September voorn. invallende, niet zal worden toegelaten.
Hoogkeppel, den 16den Augustus 1849.
Het Gemeente-Bestuur voornoemd,
C. W. VRIJLAND.
Ter ordonnantie van dezelve,
De Assessor,
VAN PALLANDT VAN BARLHAM, L. S.

Uit: Opregte Haarlemsche Courant, 20 augustus 1849

* Hoog-Keppel, 14 mei. Uit aanmerking der elders heerschende cholera, heeft de raad der gemeente Hummelo en Keppel besloten om de kermissen in deze gemeente, invallende den 30sten mei te Hoog-Keppel, den 25sten juni te Drempt, den 5den september te Laag-Keppel en den 12den dier selfde maand te Hummelo, tijdelijk te schorsen. Verder heeft die raad eene gezondheids-commissie van 12 leden benoemd en een krediet van f 100 toegestaan ter aanschaffing, zoo noodig, van geneesmiddelen, met het doel die onder toezigt der heeren geneeskundigen op verschillende punten der gemeenten verkrijgbaar te stellen.

Uit: Graafschapbode, 16 mei 1866

* Hoog-Keppel, 27 mei. De raad der gemeenten Hummelo en Keppel heeft in zijne vergadering van heden besloten, de kermissen, welke het vorige jaar wegens de toen heerschende cholera tijdelijk geschorst waren, dit jaar weder te veroorloven, zoodat die respectievelijk op de navolgende dagen zullen gehouden worden, als: te Hoog-Keppel den 29sten mei, te Drempt den 17den juni, te Laag-Keppel den 4den september en den 11den september te Hummelo.

Uit: Arnheemsche Courant, 30 mei 1867

* Hoog-Keppel, 7 oct. De kermis te Laag-Keppel, vroeger door den raad der gemeente Hummelo en Keppel wegens het heerschen der cholera in ons land uitgesteld, zal nu worden gehouden op woensdag den 23 dezer; alle muzikanten, liedjeszangers en zangsters, dobbelaars, hazardspelers, orgeldraaijers, houders van vertooningen enz. zullen echter daarop ten strengste worden geweerd.

Uit: Graafschapbode, 9 oktober 1867

* Hoogkeppel, 27 Mei. De raad der gemeente Hummelo en Keppel heeft in zijne vergadering van heden besloten, de kermissen, welke het vorige jaar wegens de toen heerschende cholera tijdelijk geschorst waren, dit jaar weder te veroorloven, zoodat die respectievelijk op de navolgende datums zullen plaats hebben, als den 29sten dezer te Hoogkeppel, den 17 Junij te Drempt, den 4 September te Laagkeppel en den 11 September te Hummelo.

Uit: Nieuwe Rotterdamsche Courant, 2 juni 1867

HOOG-KEPPEL, 23 Aug. De raad der gemeente Hummelo en Keppel heeft in zijne vergadering van heden besloten de kermissen te Laag-Keppel en te Hummelo, respectievelijk invallende op den 4den en den 11den September aanstaande, wegens de in eenige gemeenten voorkomende cholera-gevallen, tot nader te bepalen dagen uit te stellen.

Uit: Algemeen Handelsblad, 2 september 1867

'Zol den Graaf d'r gin narigheden deur krieggen noe hee den wilden kapitein oet Indiën hef verstoopt?'

Het einde van de Tweede Wereldoorlog: augustus en september 1945

In 2020 is het 75 jaar geleden dat er een einde kwam aan de Tweede Wereldoorlog. Maar het einde van de oorlog verliep wereldwijd en zeker voor Nederland niet synchroon. Op 5 mei 1945 werd in het Nederlandse Koninkrijksdeel aan de Noordzee de bevrijding gevierd. Maar hoe ging het in Nederlands Oost-Indië? In de dorpen Hummelo, Keppel en Drempt wonen anno 2020 geen mensen meer die de bevrijding in augustus 1945 in het Verre Oosten zelf meemaakten. Over wat er daarginds gebeurde en hoe het dorp Hummelo in 1952 wereldnieuws werd.

Insulinde: de gordel van smaragd...

In De Hessencombinatie is meerdere keren stilgestaan bij gebeurtenissen in onze dorpen tijdens de oorlogsperiode 1940-1945.

Maar wacht, ons kikkerland aan de Noordzee was toen maar een heel klein onderdeel van het Koninkrijk der Nederlanden. Verreweg het grootste deel lag in het Verre Oosten. Multatuli beschrijft in het boek Max Havelaar (1860) het toenmalige Nederlands Oost-Indië als *'t prachtig rijk van Insulinde dat zich daar slingert om den evenaar, als een gordel van smaragd*.

En toen in mei 1945 de driekleur kon worden gehesen om het einde van het Duitse schrikbewind te vieren, was er aan de andere kant van de aardbol geen enkele reden om ook maar iets te vieren. Nederlands Oost-Indië is in mei 1945 nog altijd bezet door de Japanse strijdkrachten en die strijdkrachten houden er op een verschrikkelijke manier huis. We gaan terug in de tijd: wat gebeurde er in het Verre Oosten en hoe wordt het dorp Hummelo in 1952 ineens wereldnieuws.

De Japanse opmars

De expansiedrift van het Japanse keizerrijk komt in 1937 gewelddadig tot uiting met een aanvalsoorlog tegen China. Korea is al sinds 1910 geannexeerd. En in december 1941 wordt met een gedurfde verrassingsaanval op de Amerikaanse vloot in Pearl Harbour



De gordel van smaragd.



Geïnterneerde vrouwen brengen de verplichte groet aan de Japanse keizer Hirohito.

een begin gemaakt met de Japanse opmars richting het zuiden. Ook richting 't *prachtig rijk van Insulinde*. Op 27 februari 1942 komt het tot een zeeslag in de Javazee. Nederland opereert samen met Amerikaanse, Britse en Australische vlooteenheden. De vloot onder bevel van Schout bij Nacht Karel Doorman is niet opgewassen tegen de Japanse overmacht. De vloot wordt vernietigd en 2.300 marinemensen overleven de slag niet. Ook Karel Doorman komt om het leven. In 1942 trekken de Japanners Nederlands Oost-Indië binnen en schakelen op land het Koninklijk Nederlands Indisch Leger (KNIL) uit. In korte tijd is heel Nederlands Oost-Indië bezet.

In 2016 blijkt dat Nederlandse schepen van de geallieerde vloot die nog op de bodem van de Javazee zouden moeten liggen, spoorloos zijn verdwenen. De zeemannsgraven zijn in het geniep geschonden door illegale slopers. Andere tijden dus een andere moraal? Of is er niets nieuws onder de zon?

Nederlanders in Japanse kampen

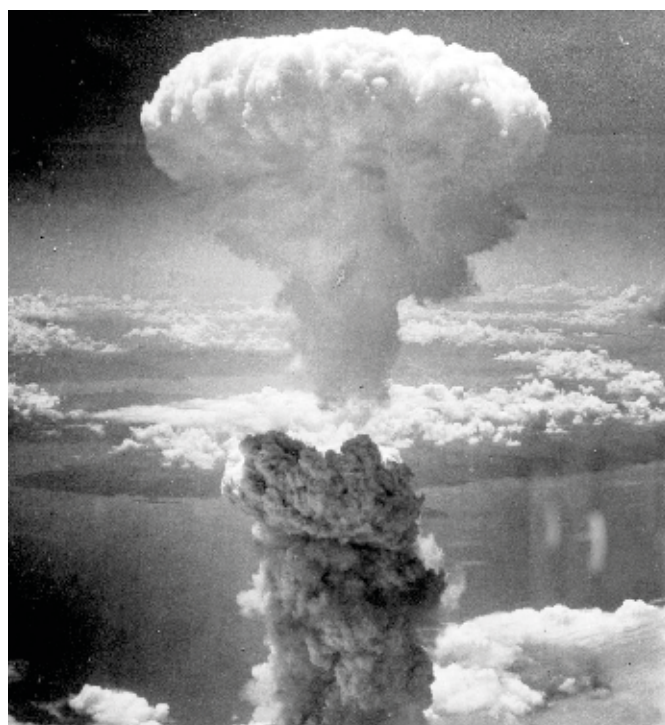
De Japanners sluiten na de bezetting de Belanda's (de Nederlanders) op in de beruchte Japanse kampen. Vrouwen en kinderen gescheiden van de mannen en de jongens. Gevangen genomen mannen en militairen worden ingezet als dwangarbeiders. Bij de aanleg van spoorwegen in Nederlands Oost-Indië en de beruchte Birmaspoorweg komen duizenden dwangarbeiders om het leven. Het was slecht toeven in de kampen: dwangarbeid, honger en ziekte. Het was een pure ellende. Daarnaast scheppen de Japanners er genoeg in om de blanke (of tegenwoordig: witte) mensen te vernederen. Zij die het overleven, vergeten nooit wat hen in deze kampen is overkomen. De Japanse overheersing laat diepe sporen na in individuele mensenlevens en in de collectieve geschiedenis van het Koninkrijk der Nederlanden.

De atoombommen op Hiroshima en Nagasaki in augustus 1945

De Japanse strijdkrachten blijken echter op hun beurt niet opgewassen te zijn tegen de geallieerde opmars in de Pacific. De Amerikaanse generaal Douglas Mc Arthur slaagt erin met de tactiek van *island hopping* om steeds dichterbij de buurt van Japan te komen. De Amerikanen zinnen op een manier om ook deze laatste fase van de Tweede Wereldoorlog snel te beëindigen, maar ze beseffen dat een aanval op Japan zelf ten koste zal gaan van een groot aantal Amerikaanse slachtoffers.

In de Amerikaanse staat New Mexico wordt op 16 juli 1945 een nieuw

geheim wapen voor het eerst in de geschiedenis van de mensheid getest. Amerikaanse wetenschappers hebben de bom geconstrueerd om Hitler voor te blijven. Maar Hitler is bij deze test in juli 1945 al een paar maanden verslagen. Wetenschappers en militairen weten niet wat ze zien als de bom ontploft: een enorme explosie verduistert de hemel. De bom is het resultaat van het ultra geheime Manhattan-project. Er wordt besloten om de atoombom in te zetten tegen Japan. Twee Japanse steden worden geselecteerd en er wordt per stad één atoombom afgeworpen. De uitwerking is verschrikkelijk. Er komen 237.062 Japanse burgers om het leven en het is meteen gedaan met Japan. Het land staakt de strijd op 15 augustus 1945. Formeel wordt de Tweede Wereldoorlog beëindigd op 2 september 1945 op het dek van het Amerikaanse slagschip de *Missouri* in de baai van Tokio. De Nederlandse admiraal Helfrich is er bij. Merkwaardig detail is dat de *Mighty Mo* in 1991 voor het laatst werd ingezet in de Golfoorlog en is anno 2020 een museumschip.



De verwoestende kracht van de atoombom op Nagasaki.



Overgave van Japan wordt in de baai van Tokio getekend op het dek van het oorlogsschip de USS Missouri.

De situatie in Nederlands Oost-Indië 15 augustus 1945

Op 15 augustus 1945 geven de Japanse troepen dus de strijd op. Maar zij vormen op dat moment nog wel de bezettingsmacht in Nederlands Oost-Indië. Er ontstaat al heel snel een zeer complexe situatie die haar sporen tot op de dag van vandaag nalaat. Om die complexe situatie te verklaren moeten we weer even terug in de tijd.



Soekarno spreekt als nieuwe leider de bevolking toe.

Weg met Nederland, Merdeka!

In het vooroorlogse Nederlands Oost-Indië is al langer sprake van een nationale beweging die een einde wil maken aan de Nederlandse koloniale overheersing. De Nederlandse autoriteiten treden hard op tegen de initiatiefnemers en zetten hen in de jaren dertig van de vorige eeuw gevangen. Dan komen de Japanners in 1942 als geroepen voor de nationalist. Onder Japanse supervisie is het goed samenwerken met de Indonesische onafhankelijkheidsbeweging onder Soekarno. *Merdeka!* (vrijheid) wordt het parool. Op 15 augustus 1945 zijn er nog geen Nederlandse strijdkrachten in Indonesië actief. En de nog altijd aanwezige Japanners zien alsnog hun samenwerking met de Indonesische onafhankelijkheidsbeweging beloofd. De nationale beweging kan ongestoord aan de slag met *Merdeka*. Op 17 augustus 1945 roept Soekarno de Republiek Indonesië uit en verklaart het land onafhankelijk van Nederland.

De gevolgen voor de Nederlanders in de kampen zijn desastreus. In de nieuwe republiek breekt een wilde opstand uit. De Britse en Australische troepen stromen aanvankelijk mondjesmaat het land binnen en moeten samen met de Japanners de mensen die nog in de

kampen zitten, beschermen tegen woedende Indonesiërs. Er worden onvoorstelbare wreedheden begaan door de vrijheidsstrijders. Soekarno is een charismatisch leider. In de periode 1942-1945 steunde hij de Japanners en laat hij ook zijn eigen mensen dwangarbeid verrichten voor de Japanners. In Nederland is voor een dergelijke houding een woord: *collaboratie*. In Nederland zelf zitten sinds mei 1945 duizenden collaborateurs al een paar maanden achter tralies... Wat moet Nederland in Indië met een collaborateur die de vijand Japan steunde om zijn doel te bereiken? Slikken of stikken?



Kapitein Westerling tijdens één van zijn operaties in NOI/Indonesië.

Een historische fout?

Er zijn tijdgenoten en historici die de Nederlandse regering in Den Haag een kapitale inschattingfout verwijten. Den Haag weigert namelijk om met de Indonesische leiding van de volksofstand te onderhandelen. Niet dat de regering terug wil naar de vooroorlogse verhoudingen: dekolonisatie stond en staat ook in Den Haag op de agenda. Maar niet abrupt. Het proces moet gefaseerd gaan volgens Den Haag.

Maar Soekarno heeft de onafhankelijkheid al uitgeroepen en is niet van plan om het losmakingsproces te stoppen. De gewelddadige bevrijdingsoorlog is begonnen. En de eerste slachtoffers zijn de Europeanen en Indo-Europeanen in de Japanse kampen. De Japanners moeten hen nu ineens beschermen want de Bersiap is begonnen. Bersiap is synoniem aan de wilde aanval en moordpartijen op groepen Nederlanders, Ambonezen, Chinezen en inlanders die aan Nederlandse kant staan. Deze chaotische toestand duurt van augustus 1945 tot eind 1946 en leidt tot een eerste golf van massaal vertrek van Europeanen uit Indonesië. Hoeveel dodelijke slachtoffers er precies zijn geweest, is tot op de dag van vandaag onduidelijk. Er zijn bronnen die het op 4.000 doden houden, maar er worden ook aantallen van 20.000 doden genoemd.

Hier maken we de eerste kanttekening die ons straks naar Hummel zal leiden. De opstand wordt namelijk vooral vanuit Java geïnitieerd. Indonesië is een enorm groot eilandenrijk en het zijn vooral Javanen

die de opstand ook buiten Java voeden dan wel afdwingen. Dat gaat met grove intimidatie en een golf van terreur jegens de lokale bevolking gepaard. Ook op Zuid-Celebes gaat er hard aan toe.

Na aanvankelijke aarzeling gaat het roer bij de Nederlandse autoriteiten om. Als er één militair is die grondige kennis heeft van het voeren van een contraguerrilla dan is het Raymond Westerling, ofwel de Turk. Geboren in Istanbul en mohammedaan. Zijn vader is Nederlands en zijn moeder is Grieks. Raymond volgt nog tijdens de Tweede Wereldoorlog als vrijwilliger een commando-opleiding in Engeland. Maar zijn inzet tegen de Duitsers is niet meer nodig omdat de oorlog in Europa is afgelopen. En zo belandt Westerling bij het Depot Speciale Troepen (DST) in Indonesië. Eind 1946 krijgt hij de opdracht om een einde te maken aan de chaos in Zuid-Celebes. Westerling gaat aan het werk en past een uitgekende contraguerrilla techniek toe. Binnen drie maanden heeft hij de opdracht uitgevoerd. Zuid-Celebes is volledig gepacificeerd. Hij bereikt zijn doel met inzet van een kleine groep uiterst goed getrainde commando's. Hij heeft aandacht voor de cultuur, spreekt de taal en kent de koran net zo goed als de plaatselijke bevolking. Westerling is na de periode op Zuid-Celebes op slag berucht, gevreesd maar ook beroemd.

Methode Westerling

Historici zijn het niet met elkaar eens als het om het handelen van kapitein Westerling gaat. De één houdt hem voor een massamoordenaar, de ander voor een pure oorlogsmisdadiger, weer een ander voor een vrijbouter die op eigen houtje de meest vreselijke dingen uithaalde. Het staat vast dat de methode Westerling naar maatstaven anno 2020 hard en wreed was. De Indonesische regering beticht hem van het doden van 40.000 mensen. Tot in de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in New York wordt dit aantal slachtoffers voortdurend voor de voeten geworpen van de Nederlandse delegatie. Klopt het aantal slachtoffers? Er zijn historici die na onderzoek tot andere conclusies komen. Westerling paste het standrecht toe (standrecht is rechtspraak die bij de militaire macht berust. Kent vaak maar één snelle uitkomst: de doodstraf, red.).

Het toepassen van standrecht is een omstreden methode en zeker voor Nederlanders die de Duitsers het standrecht hebben zien toepassen. Maar er zijn onderzoekers die erop wijzen dat Westerling tot op de hoogste niveaus werd gedekt voor de toepassing van het standrecht. Zij merken op dat de factor willekeur bij Westerling niet of nauwelijks een rol speelde. Westerling zou op Zuid-Celebes verantwoordelijk zijn voor 388 doden bij de vijand, waaronder standrechtelijke executies. De grote verschillen zijn wellicht mede een gevolg van de chaos in Indonesië en de propaganda-oorlog die internationaal werd gevoerd. Hoe het ook zij: Westerling wordt door zijn mannen op handen gedragen en ook de bevolking van Zuid-Celebes is hem dankbaar. Na het vertrek van het DST keert de rust voorlopig terug op Celebes en het normale leven komt er weer op gang. Er is nog wel een puntje: naast Westerling was er nog een groep van het DST actief op Zuid-Celebes. De commandant was een Nederlandse oud-verzetsman die zich in Nederland uitermate moedig had gedragen. Maar in Indië blijkt zijn leiderschap onvoldoende om zijn manschappen in de teugels te houden. Het gevolg is een contraguerrilla



Nederlandse militairen houden van guerrilla-activiteiten verdachte Indonesiërs onder schot.

met negatieve gevolgen voor de bevolking. Precies het element waarop Westerling hamerde: win het vertrouwen van de burgerbevolking.

De politionele acties in de periode 1947-1948/49

De situatie in Indonesië en met name op Java loopt steeds verder uit de hand. Er is een burgeroorlog gaande en er is een guerrilla tegen het Nederlandse leger ingezet. Den Haag besluit om de militaire aanwezigheid in Indië op te voeren. Nederlandse dienstplichtige militairen worden massaal per boot naar Indië gestuurd om de opstand de kop in te drukken. Ook jongens uit de kernen Drempt, Hummelo en Keppel worden opgeroepen of vertrokken al eerder als oorlogsvrijwilliger. Zij maken de twee politionele acties (1947 en 1948/49) mee. Maar de politionele acties zijn niet voldoende om de rust weer te laten keren. Er wordt onderhandeld, er wordt gevochten. Nederlandse militairen weten vaak niet waar zij aan toe zijn. Van alle kanten loert direct en vaak onzichtbaar gevaar. En het resultaat van onderhandelingen brengt soms moedeloosheid bij de troepen teweeg. Onze dorpen Drempt, Hummelo en Keppel hebben geen jongens verloren in Indonesië. Wel is bekend dat de oorlogsomstandigheden in de tropen hen altijd zijn bijgebleven. Het was vechten tegen een vaak onzichtbare vijand. Op het hoogtepunt van het conflict vechten 200.000 Nederlandse militairen, oorlogsvrijwilligers en KNIL-militairen in Indonesië. Naar schatting 6.000 militairen overleven de oorlog niet. Aan Indonesische kant is het aantal slachtoffers veel hoger. De schattingen lopen uiteen van 25.000 tot meer dan 100.000 mensen.

Hoe ging het verder?

Nederland kan de strijd niet volhouden. Amerikanen en Britten willen een einde aan de Nederlandse aanwezigheid in Indonesië. De internationale politiek neemt krachtig stelling tegen de Nederlandse aanpak. De Amerikanen dreigen zelfs de Marshallhulp in te trekken als Nederland zo doorgaat. In de onderhandelingen met de Indonesische vertegenwoordigers geeft Den Haag aan dat zij het staatkundige model van de Verenigde Staten van Indonesië voorstaan. Daarbij is sprake van het spreiden van de macht in het nieuwe Indië. Uiteindelijk krijgt Nederland daarin haar zin. Op 27 december 1949 volgt de soevereiniteitsoverdracht in het Paleis op de Dam in Amsterdam. Nederland en Indonesië nemen samen afscheid van 300 jaar koloniaal verleden.

Natuurlijk genieten.

Op Parkcamping de Graafschap geniet u van rust, ruimte, de natuur en al het moois dat de Achterhoek te bieden heeft.



Parkcamping de Graafschap

Loenhorsterweg 7C 6999 DT Hummelo
T: 0314 34 37 52 F: 0314 32 73 55
info@camping-degraafschap.nl
www.camping-degraafschap.nl

BOUWMARKT DE TOLBRUG

Emmerikseweg 17
7227 DG Toldijk
T: (0575) - 45 16 55
F: (0575) - 45 26 79
E: info@bouwmarktdetolbrug.com
www.bouwmarktdetolbrug.com

De bouwmarkt met vele specialiteiten.

- Persoonlijke bediening en goede service
- Wij denken met u mee en geven graag advies
- Ook uw adres voor propaangasvullingen
- Hout en Plaat op maat
- Vele artikelen per stuk/ per meter verkrijgbaar
- Ongelooflijk veel materialen tegen scherpe prijzen

 **garvo**
voer naar mijn hart



Elke zaterdag tussen 8 en 12 is onze winkel geopend!

Al het voer van Garvo is:

- ✓ Gemaakt met liefde voor dieren
- ✓ CO2 neutraal geproduceerd
- ✓ Van hoge kwaliteit dankzij zorgvuldig geselecteerde grondstoffen



Garvo, Molenweg 38, 6996 DN Drempt, +31 ((0)313) 47 23 21



Soekarno houdt een triomftocht ergens op Java.

Maar op 6 september 1950 is het al afgelopen met de Verenigde Staten van Indonesië en wordt in Jakarta op centraal niveau de dienst uitgemaakt voor heel Indonesië. Het Nederlandse gezag wordt ontmanteld, de militairen worden teruggehaald naar huis en golven Europeanen en Indische Nederlanders komen naar Nederland. Ook de KNIL-militairen vertrekken naar Nederland. Onder hen de trouwe Ambonese militairen en hun gezinnen. Zij komen met de belofte dat zij tijdelijk in Nederland onderdak krijgen en dat zij daarna terug kunnen keren naar Ambon. Nederland heeft deze belofte niet ingelost. Eenmaal in Nederland konden de Ambonese KNIL-militairen en hun gezinnen geen kant meer op. Het leidde tot grote verbittering en die had grote gevolgen voor de Ambonese gemeenschap en voor Nederland. In de jaren zeventig van de vorige eeuw kwam het tot ongekende uitbarstingen van verzet en geweld met de bezetting van de Indonesische ambassade, de treinkapingen, de gijzeling van de school in Smilde en de bezetting van het Drentse provinciehuis.

Bij deze enorme exodus van mensen tussen 1946 en 1956 is één gezamenlijke ervaring te signaleren. En dat is de kille ontvangst in Nederland. Dat geldt ook voor Nederlandse militairen die na deze koloniale oorlog terugkomen. Er is weliswaar meestal wel een warm onthaal bij thuiskomst, maar

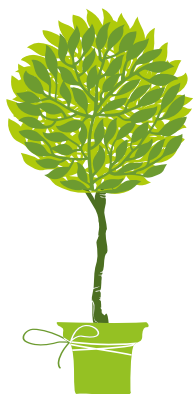
hoe moet je het thuisfront vertellen wat je daar hebt meegemaakt? Voor velen is het te erg geweest. Alleen in kameraadschap worden ervaringen gedeeld. Het eiland Nederlands Nieuw-Guinea blijft nog even deel uitmaken van het Koninkrijk der Nederlanden. Maar ook daar komt een eind aan in 1962. Ook Nieuw-Guinea wordt onder zware internationale druk overgedragen aan Indonesië. Soekarno sluit het proces van dekolonisatie af met het complete succes aan zijn zijde. *Game, set and match.*

Westerling in Hummelo

En dan staat op de mooie ochtend van 16 april 1952 in alle vroegte een grote politiemacht bij de Oranjerie (tuinthuis, red.) van het landgoed Enghuizen. De Oranjerie is omsingeld door leden van de korpsen Amsterdam en Doetinchem. Het arrestatieteam dat door de bossen



Staatsgreep in Bandung (Java) door de APRA van Westerling mislukt.



Tuincentrum Bloemendaal

Rijksweg 14 6996 AC Drempt tel. 0313 - 473033

Tuincentrum

- kamerplanten
- snijbloemen
- gelegheidsbloemwerk
- potterie
- diervoeders

Hoveniers

- aanleg en onderhoud
- winterbeurten
- tuinonderhoud op contractbasis

Kwekerij

- coniferen
- bomen
- laurier
- kerstbomen

Bloemisterij

- violen
- zomerbloeiërs
- vaste planten
- bolchrysanten

www.tuincentrumbloemendaal.com

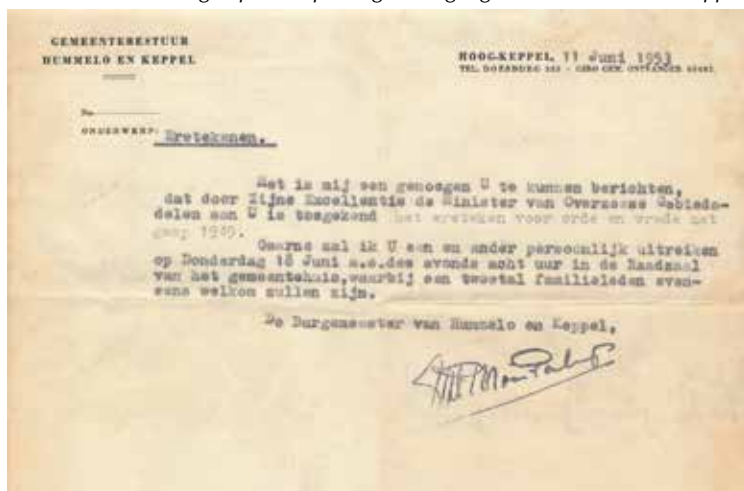
Een groot gazon geeft voldoende zicht om overdag van de voorkant een omsingeling tijdig te bemerken en ook achter is er een flinke open ruimte, want daar liggen enige weilanden. Zonder tip aan de politie zou Westerling hier nooit gepakt zijn, was de mening van een gast aan de stamtafel van de „Gouden Karper”, een der gerenommeerdste hotels en eetgelegenheden van Keppel. De grote zorg van de bevolking is nu: „Zol den Graaf d'r gein narigheden deur kriegen noe hee der wilden kapitein oet Indiën hef verstoppt”.

Hummelse zorgen over A.S.H. graaf van Rechteren Limpurg van Enghuizen.

struint, komt om kapitein Westerling op te pakken. Wat krijgen we nou? Westerling in Hummelo? Wekenlang raakt men er in Hummelo en ver daarbuiten niet over uitgepraat. Wereldnieuws! Hoe kwam die Westerling nou toch in de Oranjerie? Het antwoord: na zijn acties op Zuid-Celebes blijft Westerling in Indonesië. Hij wordt door vriend en vijand gevreesd maar ook gerespecteerd. Na de soevereiniteitsoverdracht in 1949 is hij niet van plan om te vertrekken. Al snel blijkt dat ook in het nieuwe Indonesië lang niet iedereen is gecharmeerd van het bewind onder Soekarno. In de nacht van 22 op 23 januari 1950 vindt een staatsgreep plaats in Bandung op Java. Een groep onder de naam APRA valt uit het niets het Indonesische Republikeinse leger aan. Het is geen maand na de soevereiniteitsoverdracht in Amsterdam. De coup mislukt faliekant en Westerling is er tot over zijn oren bij betrokken.

Als de bliksem moet hij Indonesië zien te ontvluchten. Dat lukt hem met hulp uit 'vage hoge' kringen en langs vele omwegen belandt hij in België. De Turk heeft vrienden die hem helpen en deze vrienden vragen A.S.H. graaf van Rechteren Limpurg in Hummelo of hij deze vriend tijdelijk onderdak wil verlenen. Of de graaf nu vooraf precies wist wie hij in huis kreeg: wie zal

Uitnodiging voor en krantenknipsel over het uitreiken van de onderscheidingen aan de laatste groep dienstplichtige Indiëgangsters uit Hummelo en Keppel.



het zeggen? Westerling komt clandestien de grens met België over en strijkt als gast neer in de Oranjerie. Vermoedelijk door een tip komt de politie hem op het spoor en op 16 april 1952 wordt Westerling na zijn arrestatie overgebracht van Hummelo naar Amsterdam. Daar wordt hij 's avonds al weer vrijgelaten! Westerling is zowel voor Nederland als voor Indonesië mogelijk toch te brisant. En daar blijft het bij. Westerling probeert nog een carrière op te bouwen als operazanger maar dat is geen groot succes. Hij overlijdt in 1987, 68 jaar oud. Graaf van Rechteren Limpurg moet nog tweemaal voor de rechter verschijnen. Omdat Westerling KNIL-militairen tot desertie zou hebben aangezet is de hulp die hij van zijn Hummelse gastheer kreeg volgens het OM strafbaar. Beide keren wordt de graaf echter vrijgesproken en vervolging blijft uit. Bepaalde fracties sputteren in de Tweede Kamer, maar de rust keert weer in de Hummelse drevén.

Van Indië naar Hummelo en Keppel

De enorme exodus van Europeanen en Indo-Europeanen naar Nederland is ook in de gemeenschappen van de gemeente Hummelo en Keppel te merken.

Een jong meisje komt met haar moeder terug uit de Japanse vrouwenkampen. Haar moeder is weduwe en hertrouwt in Hummelo. Het jonge meisje van toen woonde zelf ook jarenlang met haar echtgenoot in Laag-Keppel en Hummelo. Anno 2020 woont ze in Doetinchem.

In 1946 repatriëert Jan Rimmelink van boerderij Holsen (Broekstraat, Hummelo) van Indië naar Nederland met zijn twee dochtertjes die in Indië zijn geboren en net als hij de kampen hebben overleefd. Zijn echtgenote en moeder van zijn dochtertjes overleed vlak voor de Japanse inval. De kinderen moeten in het vrouwenkamp er doorheen zijn gesleept. Het is de familie niet





Huidverzorging & Nagelstyling

Dineke Pelgrom

COMBI-VOORDEEL
10% KORTING
op verven wimpers en wenkbrauwen

Hulsevoortseweg 7
6996DG Drempt
M: 06-12694970
E: info@dinekepelgrom.nl
I: www.dinekepelgrom.nl



PUUR

HAIR & MAKE-UP

Powered by Roos Wessel



Mijn naam is Roos Wessel, oprichtster van PUUR Hair & Make-Up Artist. Al jaren werk ik in de beauty branche als kapster en visagist. Na een aantal jaar gewerkt te hebben in exclusieve salons, heb ik besloten om thuis een salon te openen om dit prachtige vak te kunnen uitoefenen.

Ik ben specialist op het gebied van knip en kleur behandelingen, make-up en bruidskapsels.

Afspraak maken?
Bel of app: 06-29088271

www.puurhairandmakeup.com
Keppelseweg 422
7009 AE Doetinchem (Langerak)



FF naar Steef

café - zaal - terras

Dorpsstraat 1
6999 AA Hummelo
T 0314 - 38 04 06
M 06 - 30 40 76 72
E info@ffnaarsteef.nl
I www.ffnaarsteef.nl

VOLG ONS OOK OP
FACEBOOK & TWITTER!



Rietdekkersbedrijf Jan Jansen

Voor al uw reparaties, onderhoud & nieuwbouw
Bel voor een gratis afspraak of advies

Beekstraat 11 • Toldijk • 06-23628732
janjansenrietdekker@outlook.com



DÉ INTERIEURSPECIALIST

Wij zijn dé specialist op gebied van:



VERF | BEHANG | GORDIJNEN
TAPIJT | RAAMDECORATIE
VINYL | LAMINAAT | PVC VLOEREN
BUITENZONWERING
HOUTEN VLOEREN

WIJ GEVEN GRATIS THUISADVIES!

**COLORS
@HOME**
GOSSELINK

Landlustweg 30 | 7221 BS Steenderen
Telefoon (0575) 45 12 88 | Fax (0575) 45 27 02
E-mail gosselink@colorsathome.nl

gelukt om er achter te komen wie de kleuters daarbij hielp(en). Jan hertrouwt en woont tot zijn overlijden in Borculo op Klein Holsen.

Een ander jong meisje overleeft als kind de vrouwen- en meisjeskampen. Zij huwt met een slagerszoon (later o.a. veterinaire) uit Laag-Keppel en woont lange tijd in Hummelo, thans in Den Haag. In 1953 krijgen 11 afgezwaaide militairen uit de gemeente Hummelo en Keppel een onderscheiding voor hun dienst in Indonesië. Meer dan drie jaar zijn zij er geweest. Sommigen nog langer. Van één van deze gedecoreerden is bekend dat hij anno 2020 in Amsterdam woont.

Jan Kraan komt uit Indonesië in Hoog-Keppel terecht. Hij is brigadegeneraal geweest in het KNIL. Zijn arbeidzame leven zet hij in Hoog-Keppel voort onder andere als rijexaminator. Hij woont samen met zijn tweede echtgenote in het oude gemeentehuis in Hoog-Keppel. Zij verhuizen uiteindelijk naar Meran in Italië, waar zij blijven wonen tot hun overlijden.

Hayo Wierenga gaat als dienstplichtig marinier naar Indië. Hij is betrokken bij zware gevechten op Java en repatriëert na zijn dienstitijd terug naar Nederland. Hij woont tot zijn overlijden in Laag-Keppel.

Er is nog één inwoner in Hummelo, geboren in het vooroorlogse Nederlands Oost-Indië. Zij verhuisde vlak voor de oorlog van Indië naar Den Haag. De oorlog in Indië bleef haar bespaard.

Er zullen mogelijk meer mensen zijn die tussen 1945 en 1956 (of eerder of nog later) uit Indonesië neerstreken in één van onze dorpen. Ik heb hen niet kunnen traceren, waarvoor bij voorbaat mijn excuses.

Het einde?

Het formele einde van de Tweede Wereldoorlog levert voor Nederland en Nederlands Oost-Indië nog eens vijf jaar bloedige oorlog op. En er speelt nadien een ononderbroken discussie. Het begint bij het punt: moest Nederland militair ingrijpen in Indië toen het volk de Nederlandse invloed blijkbaar beu was en afstand wilde nemen van het koloniale verleden. Het beeld in Nederland is tot 1969 dat Nederlandse militairen zich over het algemeen ondanks alle ellende goed aan het oorlogsrecht hebben gehouden. Totdat Joop Hueting in 1969 op de televisie verklaart dat er vreselijke dingen zijn gebeurd. Nederland reageert geschokt. 'Zie je wel' oordelen de critici van het Nederlandse beleid. 'Klopt niets van' zegt een ander deel. 'Nou: ik heb er nooit iets van meegekregen, maar ik heb wel eens wat gehoord' zeggen weer anderen. 'Alsof de republikeinen niets hebben uitgehaald, waarom horen we uit die hoek niets'. Er volgt meteen in 1969 een Excessennota. Dat dempt de politieke discussie maar de problemen met het verleden worden niet opgelost.

Er ligt inmiddels een nieuwe opdracht aan wetenschappers. Drie instituten doen op dit moment, in opdracht van de Nederlandse overheid, grondig wetenschappelijk onderzoek. In 2021 zal de studie zijn afgerond met als noemer: *Onafhankelijkheid, dekolonisatie, geweld en oorlog in Indonesië, 1945-1950*.

Misschien kan de zwarte bladzijde in de relatie tussen Indonesië en Nederland op het punt van de Onafhankelijkheidsoorlog dan eindelijk worden afgesloten.



Literatuur en bronnen:

Dr. L. de Jong: Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog, de delen 11 a, b en c;

Bauke Geersing: Kapitein Raymond Westerling en de Zuid-Celebesaffaire: Mythe en Werkelijkheid (Aspekt 2019);

Westerling 'de eenling' (Spoor 1982);

Hayo Wierenga: Eens marinier, altijd marinier. Persoonlijke herinneringen aan zijn dienstitijd in Indonesië;

Wij, jongens overzee (Staring Instituut, 1989);

H. Krosenbrink: de Indiëgang 1945-1950 (Staring Instituut, 2003);

Openluchtspel Hummelo 2015: Indiëgang, naar een script van H. Krosenbrink;

Delpher Krantenbank: diverse publicaties over Westerling en de verslaggeving van wat zich in Hummelo afspeelde;

Diverse gesprekken met mensen die de besproken periode meemaakten.

Hendriks

Administratie
&
Belastingadviseurs



Oranjesingel 4 te Doesburg
tel. 0313 - 479100

Pedicurepraktijk Pied-à-Terre

PEDICURE EN MEDISCH PEDICURE

Nank van der Boon
De Zuylenkamp 34, Hummelo

Komt ook bij u aan huis!
Vooral voor mensen met DM,
Reuma en COPD

Bel: 06 - 44 50 07 99

ProVoet
Brancheorganisatie
voor de Pedicure



De Gouden Karper

Hotel



Café



Restaurant



lunchen - dineren - vergaderen - logeren - arrangementen

Dorpsstraat 9 - 6999 AA HUMMELO - Tel.: (0314) 38 12 14
welkom@degoudenkarperhummelo.nl

www.degoudenkarperhummelo.nl

BOUWBEDRIJF

JOLINK HUMMELO

www.bouwbedrijf-jolink.nl tel: 0314-381309



Nieuwbouw | Verbouw | Onderhoud | Renovatie/Restauratie

Gezocht: Jeugdscheidsrechters en spelbegeleiders



Om jeugdvoetbal binnen HC '03 mogelijk te maken, is er van alles nodig. Materialen, trainers, leiders, voldoende spelers per leeftijdscategorie, velden, fanatieke supporters, maar ook scheidsrechters.

Over het algemeen kennen we de scheidsrechter bij een voetbalwedstrijd als de 23e aanwezige in het veld. Vaak met een opvallend tenue en een fluit in zijn of haar hand. De voornaamste taak van een scheidsrechter is het waarborgen van de spelregels en samenwerken met de grensrechters. Deze situatie vind je binnen het jeugdvoetbal met name bij de leeftijdscategorie van J013 en hoger. Spelers in deze leeftijdscategorieën voetballen dan ook op een groot veld.

Voetballers in de leeftijdscategorie van J011 en J012 spelen niet op groot veld, maar zijn al wel bezig met de overstap ernaar toe. In deze categorie is ook een scheidsrechter aanwezig, maar zijn er geen grensrechters. Hier noemen we de scheidsrechter een pupillenscheidsrechter. Dit mogen oudere spelers zijn met een minimale leeftijd van 12 jaar.

In de leeftijdscategorie van J010 en lager kennen we tegenwoordig een spelbegeleider. Deze persoon beweegt zich langs het veld en staat dus niet, in tegenstelling tot de (pupillen)scheidsrechter, tussen de spelers in het veld. Naast het waarborgen van de spelregels richten de pupillenscheidsrechters en de spelbegeleiders zich de laatste jaren met name op de uitleg en de uitvoering van de spelregels. Het spel mag worden stilgelegd en situaties mogen worden beschreven. Er wordt gekeken of spelers zelf tot een oplossing kunnen komen en beslissingen van de scheidsrechter worden eventueel aan spelers uitgelegd.

Kortom, een scheidsrechter heeft een belangrijke functie. Niet alleen in het mogelijk maken van de wedstrijden op zaterdag, maar ook in de ontwikkeling van spelers en

het creëren van een sportieve wedstrijd. Helaas ziet onze vereniging al enkele jaren een terugloop van vrijwilligers die af en toe, of met enige regelmaat, een jeugdwedstrijd willen fluiten. Sommige teams zijn er al enorm bij gebaat als een vrijwilliger hen af en toe wil fluiten. Structureel mag natuurlijk ook, maar hoeft niet. We zijn als vereniging blij met elke hulp die je kunt bieden.

Dus heb jij interesse of ken jij iemand met interesse? Zou je het leuk vinden om af en toe een jeugdwedstrijd te willen fluiten? Wil je bijdragen aan de ontwikkeling van de jeugd van HC '03? En wil je misschien een scheidsrechterscursus volgen (niet verplicht)? Neem dan gerust contact op. De jeugdafdeling van de vereniging is bereikbaar via jeugd@hc-03.nl.

TE HUUR:

Luxe 5-sterren villa aan zee bij Lovina, Noord-Bali

Selamat Datang/Welkom in onze luxe 5-sterren villa **Terang Bulan** in Bali voor een onvergetelijke vakantie met maximaal 7 personen met veel privacy.

De villa ligt aan het strand in Lokapaksa in het rustige noorden van Bali, zo'n 12 km ten westen van het toeristengebied Lovina.

Onze villa ligt in een grote tropische tuin met wuivende palmbomen, exotische planten, Boeddha beelden en lotusvijvers, met een 18 meter lang infinity zwembad en een jacuzzi. Naast het zwembad is een heerlijke loungeplek (Balé Bengong). In ons zitje aan de Bali zee geniet u van de zonsondergang.

Er zijn 3 slaapkamers met airconditioning en elk een eigen badkamer. De villa heeft kabel, satelliet tv en gratis WiFi. Onze staf kan uw maaltijden bereiden en zorgt dat het u aan niets ontbreekt.

Op onze site www.villaterangbulan.nl vindt u tarieven, beschikbaarheid en meer informatie. Of bel ons even voor een afspraak op 0313 - 47 91 79.

Loek en Erna Janssen, Strengsche Veld 32, 6996 DK Drempt



SONNEVELD BELASTINGADVIES
Register Belastingadviseur



Wij ondersteunen ondernemers

REGISTER ■
BELASTING ■
ADVISEURS ■



www.sonneveld-drempt.nl



**AUTOBEDRIJF
OVERBEEK**

Verkoop nieuwe en gebruikte auto's
Reparatie
Onderhoud en schadeherstel
APK keuringsstation
Airco service
Total tankstation

Dorpsstraat 4 – 6999 AC – Hummelo – tel. 0314-381674
info@autobedrijfoverbeek.nl www.autobedrijfoverbeek.nl



Sterk in vakwerk!



DIMMENDAAL
INSTALLATIETECHNIEK



www.dimmendaalinstallatietechnik.nl

Uiterste wil?

Op een te warme zomermiddag werd ik gebeld door een heer in vertwijfeling. Zijn vrouw had voor hen beiden een afspraak gemaakt voor later die week, ter bespreking van hun testamenten. De relatie was echter in de afgelopen jaren langzaam aan bekoeld. En wel zodanig langzaam dat zijn vrouw dit blijkbaar nog niet was opgevallen. Oftewel: meneer overwoog een echtscheiding, maar zij wist nog van niets.

Normaal gesproken had hij echter graag het slecht-nieuws-gesprek nog een beetje vooruit geschoven. Sterker nog: sommige mensen hebben dit vooruitschuiven tot een zodanige kunst verheven dat ze dat levenslang volhouden, tot aan een diamanten huwelijk aan toe desnoods.

In zijn geval ontstond er echter gevoelsmatig een dilemma: zou hij niets ondernemen, dan zou hij bij ons over hun testamenten moeten praten, waarbij waarschijnlijk zijn liefhebberende echtgenote tot erfgename zou worden benoemd, terwijl hij dat dus eigenlijk al helemaal niet meer wilde. Maar de afspraak afzeggen zou ongetwijfeld ook lastige vragen opleveren.

Dit was echter niet alleen een gevoelsmatig dilemma. Ook juridisch gezien valt hier het nodige over te zeggen. Hij had mij namelijk nu al ingelicht over zijn plannen en wensen, dus ik was op de hoogte, en dat maakt uit.

Een testament wordt niet voor niets ook wel een 'uiterste wil' genoemd. Het moet dus wel een uiterste wil bevatten. Zou hij twee dagen later gewoon bij mij op gesprek komen en daarbij, vriendelijk knikkend naar zijn lief, haar tot erfgename benoemen, dan zou ik bezwaar moeten maken. Ik wist nu namelijk hoe het zat, hetgeen het gesprek ongetwijfeld een onaangename wending zou geven. Een testament maken met daarin een regeling waarvan ik weet dat het niet echt een laatste wens is, is niet toegestaan.

Een testament is een eenzijdige akte en volledig privé. Dus wanneer u samen met uw partner bij ons komt en elkaar tot enig erfgenaam benoemt, waarna u de volgende dag alleen terugkomt en alsnog uw buurvrouw (of -man) tot enig erfgenaam benoemt, dan mogen wij niet uw partner gaan bellen om dit te melden, zelfs niet als deze er uitdrukkelijk om zou vragen. Verder hebben we een ministerieplicht, hetgeen

inhoudt dat ik mijn dienstverlening niet zomaar mag weigeren, wat ik ook van uw handelswijze zou vinden.

In dit geval ligt het echter anders: ik wist nu van tevoren al dat meneer van plan was om een testament te maken, alleen maar om het daarna direct weer te wijzigen. Daar mag ik dus niet aan meewerken! Ik zou namelijk niet in het (eerste) testament kunnen verklaren dat ik ervan overtuigd ben dat het zijn uiterste wil bevat.

Er bleef nu nog maar weinig keuze over: Hij was nu bijna gedwongen om met zijn verhaal bij zijn partner voor de dag te komen. Hij had nog een andere notaris kunnen kiezen die nog van niets wist, maar ook dan zou hij de afspraak bij ons moeten annuleren, met ongetwijfeld lastige vragen van zijn partner tot gevolg.

Door zijn eigen telefoontje kwam nu onvermijdelijk de waarheid aan het licht. Zowaar een notarieel waardige uitkomst zonder dat er ooit een afspraak is geweest.

Dus een tip voor ieder van u met vergelijkbare plannen: u hebt een paar keuzes. Of maak eerst uw testament en pas deze later aan, zonder op voorhand de notaris op de hoogte te stellen van uw snode plannen. Of wees recht door zee en vertel uw partner gewoon waar het op staat. U kent het spreekwoord van de zachte heelmeesters. Of, voor de doorzeters onder u, zwijg gewoon voorgoed en verheug u op uw diamanten huwelijk.

Foto: Wim van Hof



van de notaris

Mr. Jeroen te Lindert (46) is notaris te Doesburg. In zijn vrije tijd is hij zanger/pianist in een jaren 50 rock-'n-rollband.

wandelen

Naar buiten toe voor een fijne wandeling? Heerlijk vanuit je voordeur de buurt in lopen of juist naar een speciale plek rijden of fietsen om daar jouw looproute te starten. Wij vroegen zeven inwoners naar hun wandelavonturen. Waar wandelen zij graag en wat maakt iets voor hun een fijne route?



Rita Langeweg (60 jaar) uit Hummelo

'Ik was vroeger lid van zwemvereniging DWL en om ook in de wintermaanden lekker in beweging te blijven ben ik samen met een paar andere dames begonnen met wandelen. Inmiddels zijn we een wandelclubje van 14 dames en lopen we al twintig jaar samen. We delen lief en leed met elkaar en gaan ook ieder jaar een weekendje weg samen. We verzamelen bij de kerk in Hummelo. In de wintermaanden lopen we meer over de grotere wegen en in de zomer gaan we graag het bos in. En we sluiten altijd af met een nazit bij De Gouden Karper of bij FF naar Steef. Ik wandel zo'n twee keer per week, ook samen met mijn man Gert-Jan. Ik vertrek eigenlijk altijd vanuit huis. Mijn favoriete route is de rondweg oversteken, de Hessenweg in en richting de Witte en de Zwarte Kolk lopen. Dat is een heel mooie plek. Als je daar nog niet geweest bent, moet je zeker eens gaan kijken. De rust en de natuur. Het is daar elk jaargetijde prachtig. Ik mag ook graag de Rijksweg oversteken en langs de Oude IJssel lopen. Wandelen langs het water, met zicht op het kasteel; ook erg mooi. En als ik veel zin heb, loop ik langs de molen en ijsbaan verder. Laatst heb ik daar nog gepicknickt langs het water met kinderen en kleinkinderen. Het is best dichtbij maar je hebt het idee dat je heel ver van huis bent. Met Gert-Jan wandel ik ook wel eens naar Doetinchem: via de Hessenweg en de Kruisbergse bossen. Lekker een hapje eten in de stad en dan weer heerlijk naar huis wandelen. Als je van wandelen houdt moet je ook zeker de Achterhoekse Vierdaagse lopen. Dat is echt een aanrader. Een goede sfeer en prachtige routes, je weet soms niet wat je ziet.'

Carmen Teunissen (44 jaar) uit Achter-Dremp



'Ik wandel al zo'n 5 of 6 jaar iedere dag samen met mijn moeder Ria Geurts en onze hond Gijs. 's Avonds na het warme eten lopen we een grote ronde. We wonen dicht bij elkaar dus we vertrekken vanaf huis en lopen via de Molenweg-Bronksestraat-Tellingstraat, langs de sloot op achter de wijnboer. Bij de Roomstraat steken we als het ware ruim links over en volgen een struinpad richting de Rode Beek. Als je deze volgt langs de beek op, steek je de Zomerweg over richting de Rummelinkweg en kom je bij een waterplas. Soms staat het vol water en soms staat het droog. Als het veel geregend heeft, mijden we de paden omdat het dan te drassig is. Dan wijken we uit naar hardere wegen. Je moet er wel uitkijken voor vogelpoep wanneer er ganzen zitten; soms zien we er wel meer dan twintig. Vanaf de Rummelinkweg wandelen we via de Hulsevoortseweg weer naar huis. We sluiten altijd af met een bakje koffie bij mij thuis. We wandelen het liefst een rustige route met weinig verkeer. We lopen graag gewoon naast elkaar, dat vinden we gezellig. Lekker kletsen, het valt eigenlijk nooit stil. Wandelen is voor ons inspanning maar vooral ontspanning. Sinds het thuiswerken in verband met het coronavirus wandelen we ook tussen de middag samen. Dan doen we een kleine ronde. Als ik wel op mijn werk ben, wandel ik met collega's tijdens de lunchpauze. Dat is dan vooral een rondje industrieterrein. Maar we verhuizen naar een ander pand, waarvandaan we tussen de middag een mooier gebied in kunnen wandelen. Het in Dremp bekende 'wielerrondje' lopen we ook wel eens. Maar we zijn een paar keer op dezelfde plek door regen verrast, precies daar waar je nergens kan schuilen. Het zal toeval zijn hoor, maar toch mijden we die plek liever. Mijn moeder en ik hebben allebei een stappenteller, dus we vergelijken altijd even wie het meest gelopen heeft die dag.'

Chantal Matser (44 jaar) uit Hoog-Keppel



'Ik mag graag wandelen. Vooral door de afwisselende natuur. De omgeving is hier prachtig, we wonen praktisch aan het bos. In de coronaperiode heb ik samen met mijn dochters Linne en Marle veel gewandeld. Om even lekker buiten te zijn én te bewegen. Zij gaan meestal op de skeelers mee terwijl ik loop. We lopen 's avonds regelmatig naar de Oude IJssel. En dan richting de zonsondergang weer terug naar huis: prachtig is dat. Of we beginnen in de Hessenweg, vandaar uit kun je veel verschillende kanten op en de route net zo groot of klein maken als je op dat moment wil. Nu en dan lenen we de buurthond Takkie om in het bos te wandelen. Laatst heb ik met een vriendin het Klompenpad bij Kasteel Doorwerth gelopen, zo'n 13 kilometer. Onderweg zagen we een echte bosuil in zijn nest zitten, heel bijzonder. Het is ook leuk wanneer je nieuwe plekjes kan ontdekken. Met een stadswandeling bijvoorbeeld. Dat je allerlei van die 'kruip door, sluip door' paadjes loopt en verhalen hoort over de plekken en gebouwen in die stad. Op dit moment wandel ik geen grote afstanden hoor in tegenstelling tot het jaar 2000. Toen heb ik meegedaan aan de Nijmeegse Vierdaagse en de maanden daarvoor de nodige kilometers gewandeld. Tijdens het trainen heb ik zulke mooie plekken van Nederland gezien. Dat vond ik misschien nog leuker dan de Vierdaagse zelf.'



Theo Pelgrom (74 jaar) uit Achter-Drempht

'Ik wandelde altijd al wel maar toen ik zes jaar geleden mijn hond Jinny kreeg, ben ik meer gaan wandelen. De hond die ik daarvoor had was een kleintje. Daar ging ik niet zo ver mee lopen. Maar deze heeft wat meer beweging nodig. Ik ga in ieder geval drie keer per dag met de hond erop uit. Soms ook vaker. Meestal wandelen we een uurtje of zo. Soms moet de hond tussendoor even rusten, dan gaat ze rustig liggen. Iedere ochtend rond half 6 lopen Jinny en ik al van huis voor een eerste wandelronde. Ik loop veel over de wegen hier in de buurt. Liefst geen drukke wegen, dan moet ik zo op de hond letten met al dat verkeer. Soms loop ik een rondje, maar ook wel eens dezelfde weg terug. Ik vind het fijn om van me af te kunnen kijken tijdens het wandelen. Maar de Ulenpaslaan loop ik ook wel eens door. Bij slecht weer maken we het rondje kleiner. Jinny heeft een hekel aan regen; als het al een beetje regent, zoekt ze een plek om te schuilen. Ze gaat ook vaak met me mee naar het voetbalveld. Als het dan regent, steekt ze snel over om op de tribune een droog plekje te zoeken. Ach, ik hoef zelf ook niet zo nodig in de regen te lopen.'

Wim Willemsen (71 jaar) uit Achter-Drempht

'Mijn fysio adviseerde mij zo'n 15 jaar geleden om regelmatig een blokje om te gaan. Dat 'blokje' is meer een weiland geworden: ik ben rustig aan begonnen, maar loop nu 12 tot 15 kilometer per keer. Het helpt tegen de klachten van mijn versleten rug. Ik ga iedere middag de deur uit: vaak wandelen, maar in de zomer pak ik ook wel de fiets. En als ik 's middags niet ben gegaan, ga ik 's avonds. Zeker in de zomer als het langer licht is buiten. Ik loop nooit in het donker: je moet wel wat kunnen zien. Als ik de deur uit wandel bedenk ik gewoon 'links of rechts'. Dat doe ik tijdens de hele wandeling. Mijn routes zijn heel verschillend. Het hangt ook wel van het weer af. Ik loop veel door het bos in Keppel en Hummelo. Lekker rustig, mooie natuur en op sommige stukken kom je nauwelijks iemand tegen. Of als je geluk hebt zie je een paar reeën lopen. Het liefst loop ik alleen, dat loopt het lekkerst. Je kunt dan lopen hoe je wil. Het is prettig mijn eigen tempo te kunnen lopen. Ik loop ook wel eens over de dijk, langs het water. Via de Grietstraat naar Olburgen bijvoorbeeld of de ander kant op via Doesburg, Angerlo en Eldrik. Het moet je interesseren waar je rondloopt, wat je ziet. Je ziet de seizoenen veranderen. En elk jaargetijde heeft zo z'n charme.'



Ab de Vries (61 jaar) uit Hummelo

'Mijn partner Mieke heeft me zo'n kleine twintig jaar geleden met het wandelvirus aangestoken. Zij was toen al een fervent wandelaar en ging bijvoorbeeld ook op wandelvakanties. We wandelen nu vaak samen. Lekker ontspannen, beetje keuvelen en af en toe even stoppen. Genieten van de natuur. Als we langs de Oude IJssel lopen, nemen we de verrekijker mee. Om te kijken of de fuut al met jongen op haar rug zwemt bijvoorbeeld. En of er jongen in het ooievaarsnest zitten. Je kunt onderweg zoveel mooie dingen zien. Tussen de middag maak ik altijd een wandeling. Als ik op mijn werk ben ongeveer een halfuurtje, maar tijdens het thuiswerken de afgelopen tijd meestal een uurtje. Ik vind het ontspannend voor de geest maar ook gezonde lichaamsbeweging. Dat laatste vind ik ook belangrijk: via mijn werk bij de gemeente Montferland ben ik betrokken bij gezondheidsprojecten. Een halfuurtje matig intensieve inspanning per dag helpt mee aan een betere gezondheid. Ik hou van afwisselende routes: als je vanuit de Dorpsstraat via de Greffelinkallee en de Spalderkampseweg links aanhoudt, kom je weer uit op de Zutphen-Emmerikseweg. Daar oversteken naar de Kipstraat en waar vroeger de Aviko stond via de Oude Zutphenseweg weer via de Hessenweg terug naar het dorp. Dan loop je langs water, over een landgoed, tussen de akkers en door een stuk bos. Op zulke routes zie je de seizoenen gewoon veranderen. Mieke en ik lopen ook graag samen mee met de Achterhoekse en de Nijmeegse Vierdaagse. Gelukkig lopen we een beetje hetzelfde tempo, dat is wel zo handig.'



Els Snelder (58 jaar) uit Drempht/Doesburg

'Van kinds af aan ging ik altijd al met mijn ouders mee wandelen. De vier 'kleintjes' mochten mee en op een gegeven moment was er één 'kleintje' over en dat was ik. Hoewel ik dat ook wel graag deed vanwege het taartje dat we na afloop ergens gingen eten. In mijn studententijd ging ik wandelen als ik de avond daarvoor iets te goed feest gevierd had. Lopen helpt daar heel goed tegen. En toen mijn moeder overleed 35 jaar geleden, ging ik vaak met mijn vader aan de wandel. Ik vind het buiten zijn altijd fijn. Ik loop het liefst niet in dorpen, hou ervan als het heerlijk stil is. Dat je wel vogels hoort maar geen verkeer. Ik mag ook graag alleen wandelen. Lekker in het buitengebied, door het bos, langs het water of op het strand. Ik vind het heerlijk om de boel een beetje te verkennen. Dat je allemaal verschillende paadjes hebt en kunt ontdekken waar die heen gaan. Tijdens de thuiswerkperiode dit voorjaar ging ik altijd een 'rondje Griet' lopen; via de Grietstraat en de Eekstraat naar de Zomerweg. Door de wegwerkzaamheden aan de Zomerweg is het nu heerlijk rustig lopen hier. Ik mag heel graag richting Doesburg gaan en over de Batterijen (vestingwerken, red.) lopen: ik ga dan aan het begin van de Kraakselaan bij het stenen muurtje linksaf een pad in. Die route kun je helemaal doorlopen rondom de stad. Iedere keer kom je op een punt waar je ook rechtsaf richting de stad kan, maar ook rechtdoor kan lopen. Als je dat doet, kom je vanzelf langs de kade. Bij parkeerplaats De Bleek steek ik dan over en ga via het park en het fietstunneltje richting de dijk en terug naar huis. Elke twee maanden ga ik op vrijdag met mijn wandelclubje lopen. We zijn met tien dames en ieder keer stippelen twee daarvan een mooie route uit. Inclusief lekkere lunch.'





Voor perfect verzorgd haar!

di-do-vr: 8.30 - 12.00 en 13.30 - 17.30 uur
za: 8.00 - 12.00 en 13.00 - 15.00 uur

Wij werken volgens afspraak: bel: 0575 - 45 22 20

Zutphen-Emmerikseweg 6 - 7227 DL Toldijk
www.kapsalonreintjes.nl



www.rometron.nl

**Gasthuisstraat 20
6981 CS Doesburg
Tel: 0313-472878**



Openingstijden:

maandag gesloten
dinsdag van 9.00 tot 18.00
woensdag van 9.00 tot 18.00
donderdag van 9.00 tot 18.00
vrijdag van 9.00 tot 18.00
zaterdag van 9.00 tot 17.00

Wilt u ook een keer beleven hoe een e-bike met middenmotor fiets?
Komt u gerust langs om de verschillen zelf te ervaren.
Sonneveld Rijwielen voor kwaliteit en service.

SUPERMARKT AALDERINK

**1200 m² winkelplezier!
750 m² parkeerruimte!**

 **Vind ons op
Facebook**



DORPSSTRAAT 14-16 STEENDEREN

Internet www.coop.nl/steenderenaalderink
Facebook www.facebook.com/Coop.Aalderink.Steenderen
E-mail Aalderink.Steenderen@coop.nl | Tel. 0575 - 451206

OPENINGSTIJDEN **ma-do 08.00-19.00 uur | vr 08.00-20.00 uur**
za 08.00-19.00 uur | zo 11.00-17.00 uur

TNT-SERVICEPUNT | STAATSLOTEN | RDW | STOMERIJ DEPOT
BLOEMENHOEK | SLIJTERIJ | ZELFZORG MEDICIJNEN
HOGE KLANTENSERVICE | BEZORGSERVICE VIA COOP ONLINE

*Uw verdriet kunnen wij
niet wegnemen...
wél de zorg van de uitvaart*



Dag en nacht bereikbaar via tel. 0313-474909

Het maakt niet uit of en waar u verzekerd bent.

Rouwcentrum: Meipoortstraat 74, Doesburg

Inlichtingen en adm.: Tel. 0313-475787 | info@patrimoniumdoesburg.nl



Uitvaartverzorging
Patrimonium Doesburg

(hd Nardus)

www.patrimoniumdoesburg.nl



Foto: Duncan de Fey

Black Lives Matter

Vanaf camping De Wereld bij Nijmegen lijkt er geen vuiltje aan de lucht.

Lekker weg in eigen hoofd en in eigen provincie. Het is juli, de zon staat hoog aan de hemel en niemand bekommert zich om corona en om Black Lives Matter al helemaal niet. Vakantie.

De Black Lives Matter-discussie in Amerika is begrijpelijk; het land is zwaar verdeeld en de niet-blanken zijn daar over het algemeen niet best af. Die mensen willen na decennia van oneerlijke behandeling dat er wat verandert. Gelijk hebben ze. In Nederland volg ik dit onderwerp al vanaf dat ik als student tussen de allochtonen woonde. Ik vond de discussie dit jaar hier een beetje overdreven, want ik dacht net als velen dat het in Nederland anno 2020 aardig goed geregeld is en dat er bijna geen structureel racisme in onze maatschappij meer is. Toen ik een artikel las van een Aziatische jongen moest ik mijn mening bijstellen. Tot voor kort ontkende hij als niet-witte westerling dat hij ooit was gediscrimineerd. Maar hij ontkende het tegen beter weten in, honderden keren werd hij bewust en onbewust beledigd op basis van ras. Hij maakte er nooit een punt van, want hij wilde het gewoon goed doen. Maar nu hij goed terechtgekomen was met werk en gezin kon hij niet langer zijn kop in het zand steken en schreef een ingezonden brief om uit te leggen waarom de Black Lives Matter-beweging eigenlijk gelijk heeft. Er zijn nog te veel vooroordelen en er is te weinig gelijkheid. Er zijn nog een paar laatste stappen te maken. Allereerst moeten we stoppen met vooroordelen over wat voor groep dan ook. Vooroordelen zijn altijd slecht en refereren slechts aan een 'onbekend maakt onbemind'-onderbuikgevoel dat in de geschiedenis vaak tot gruwelijke hoofdstukken heeft geleid. Racisme heeft ook bijna altijd te maken met angst en angst is sowieso natuurlijk een slechte raadgever. We hoeven voor geen enkel mens bang te zijn.

Het punt met dit soort discussies is dat we over vijftig jaar makkelijk terug kunnen zien waar we nu staan, maar dat het lastig te zien is waar we nu precies staan. De mens staat van zichzelf niet zo open voor verandering en ziet achteraf wel in dat het een no brainer was om het roer om te gooien. Toen de eerste mensen zich gingen inzetten tegen kinderarbeid, het afschaffen van de slavernij of voor stemrecht van vrouwen, alle drie nog niet eens zo lang geleden, kregen zij de wind net zo van voren als de mensen van Black Lives Matter nu. Het was een schande. Het waren onruststokers voor een zaak waar in de ogen van de meeste mensen niets aan de hand was met de huidige situatie. Overdreven gezeur. De argumenten van de tegenstanders zijn met de kennis van nu vrij belachelijk. 'Hebben we nooit gedaan,' 'Andere landen doen het ook,' 'Is helemaal niet nodig,' enzovoort. Tradities worden er, als reden om niets te hoeven veranderen, ook vaak bijgehaald. Ongelovigen een heks noemen of mensen die dachten dat de aarde niet plat was op een brandstapel gooien, dat was ook eeuwenlang een breed gedragen traditie totdat we tot de conclusie kwamen dat we hier toch maar beter een keer mee konden stoppen. We hebben zoveel hemeltergend domme dingen gedaan, daar kunnen we van leren. Aangenaam verrast was ik daarom toen onze premier een soort van zelfde schuld-bekentenis uitte; zwarte piet, daar moeten we gewoon mee stoppen. Hij was nooit tegen, maar nu hij de verhalen van mensen die zich beledigd voelden gehoord had, besloot hij dat hij ook om was; het is gewoon niet meer van deze tijd. Het is voortschrijdend inzicht. Toen zwarte piet in mijn klas kwam op de lagere school had hij nog een slavenring door zijn neus en riep de als neger geschminkte knecht al dansend voor het schoolbord: 'Sorry Sint, ik beetje heel veel dom!' Dat was tot in de jaren 90 geen enkel probleem. Nu kan dat gewoon niet meer.

We kunnen de wereld mooier achterlaten dan hoe we 'm aantreffen door het voortschrijdend inzicht langzaam maar zeker tot ons door te laten dringen. Zo gaan we er met z'n allen op vooruit, vooruitgang. Beschaving, daar drinken we er samen een op, proost!

van Gijs

Gijs Jolink (48) is bekend van de voormalige band Jovink & the Voederbietels en is mede-eigenaar van Feestfabriek, Alles Komt Goed BV, die o.a. de Zwarte Cross en Mañana Mañana organiseert.

Verenigingen maken dankbaar



ar gebruik van het Hessenbad





De plannen om 50 jaar Hessenbad het hele jaar groots te vieren, lagen dit voorjaar kant en klaar. Maar zoals bij meerdere festiviteiten dit jaar gooide corona roet in het eten. Desondanks werd 2020 een bijzonder jaar voor het buitenbad in Hoog-Keppel en werd mede door alle coronamaatregelen duidelijk dat het Hessenbad onmisbaar is voor onze gemeenschap.

Hessenbad beleeft bijzonder jubileumjaar



Toen in maart de lockdown werd aangekondigd, hadden het bestuur en de betrokkenen rondom het Hessenbad al snel door dat het 50-jarig jubileum van het zwembad noodgedwongen moest worden uitgesteld. 'Aanvankelijk dachten we: En nu dan? Hoe gaat 2020 er voor het zwembad uit zien?', vertelt Inge Klos, manager van het Hessenbad. 'We lagen goed op schema met de voorbereidingen om eind april het zwembad te kunnen openen voor een nieuw seizoen. Maar ineens hoefde dat niet meer. Al snel zochten we naar taken die we juist in deze tijd met z'n allen konden oppakken

op veilige afstand. Zo hebben we in maart de tuin maar eens flink onder handen genomen.'

En ook al lag het Hessenbad er vervolgens in april piekfijn bij om leden en daggasten te ontvangen, het zwembad mocht helaas nog niet open. Sterker nog, er mocht die maand nog helemaal niet worden gesport. Begin mei kwam daar verandering in en werd sporten in de buitenlucht voor de jeugd weer mogelijk. Inge: 'Regelmatig hebben we met alle verenigingen uit Drempt, Hummelo en Keppel een overleg om te kij-

ken hoe we elkaar kunnen versterken. Dat hadden we ook afgelopen voorjaar gepland. Daarin stelde ik onze ligweide beschikbaar voor andere verenigingen. Niet om te verhuren maar in ruil voor een wederdienst. Volleybalvereniging Focus en Gymnastiekvereniging De Sperwer gaven direct aan daar gebruik van te willen maken nu zij hun trainingen niet meer in de sporthal konden verzorgen.'

De wederdienst van Focus was een logische, zegt Chantal Sesink, voorzitter van de volleybalvereniging: 'Wij hebben een aantal sponsoren bereid gevonden om het zand aan te schaffen en te leveren. De leden van de jeugdcommissie en een aantal vrijwilligers pimpten achter op de ligweide het beachvolleybalveld op en zorgden voor de belijning. In eerste instantie hebben we daar alleen met de jeugdteams getraind, maar later ook met de seniorteam, toen dat weer werd toegestaan. Het was een prima locatie. We hebben heerlijk kunnen trainen en vonden het heel fijn elkaar weer te zien.'

Ook de freerunners, volwassen turners, aerobicleden en de zaterdagturnsters van De Sperwer vonden op de ligweide van het Hessenbad hun nieuwe trainingslocatie. 'Een logische plek', vindt Alec Lansink, voorzitter van De Sperwer. 'Het is een mooi veld en het is heel praktisch; we konden onze materialen makkelijk uit de sporthal halen en hier naar toe brengen.' Terwijl de streetdancers en de selectieturnsters van de gymnastiekvereniging op het terrein rondom basisschool De Woordhof konden trainen, maakten de overige sporters tot aan de zomerstop dus dankbaar gebruik van de grote ligweide. In ruil daarvoor heeft De Sperwer samen met het Hessenbad het plan opgevat om op de ligweide een freerunplek op te bouwen. 'Daarmee wordt de ligweide een nog breder inzetbare recreatieweide. We zijn nu druk op zoek naar middelen en hulp om dit neer te zetten.'

De samenwerking met Focus en De Sperwer, en later ook met een groep waterpoloërs en wedstrijdzwemmers uit Doetinchem die in de avonduren trainten op het Hessenbad, lijkt logisch maar daaraan ging wel het nodige overleg met de gemeente aan vooraf, vertelt zwembadmanager Inge: 'De regels waren strikt en het laatste wat wij wilden, was een boete. Vandaar dat we alles vooraf goed hebben doorgesproken. De gemeente wilde bijvoorbeeld niet dat de leden van



Focus en De Sperwer tijdens de trainingen gebruik konden maken van het zwembad. Prima, daar hebben we ons dus aan gehouden', zegt Inge.

Het goede contact met de gemeente kwam haar enkele weken later goed van pas toen het bericht kwam dat zwembaden weer open mochten gaan. 'Natuurlijk wilden wij heel graag open en hebben we wederom in overleg met de gemeente bekeken hoe dat dan zou kunnen. We zijn bewust heel voorzichtig begonnen', blikt Inge terug. 'Daarom waren we de eerste weken alleen geopend voor onze leden. Zo konden we kijken hoe alle regels in de praktijk werken. We wilden niets liever dan direct zoveel mogelijk mensen verwelkomen op ons zwembad maar tegelijkertijd konden we ons absoluut geen boete veroorloven', benadrukt Inge. De gemeente Bronckhorst was daarin duidelijk; als het Hessenbad alle regels opvolgt – vooraf reserveren, jeugd tot 18 jaar mag bij elkaar in het zwembad maar zonder volwassenen erbij, iedereen houdt anderhalve meter afstand van elkaar, bezoekers attenderen op deze regel met borden en herhaaldelijk omroepen, een gescheiden in- en uitgang, en verplicht extra schoonmaken – dan is bij controle een overtreding voor rekening van de bezoeker zelf. 'Gelukkig zijn de meeste bezoekers van het zwembad heel begripvol en hielden ze zich aan de regels', oordeelt Inge.

Het zwemseizoen is inmiddels voorbij. En ook al had Inge zich het jubileumjaar heel anders voorgesteld, bijzonder was het in ieder geval wel. 'We hadden aan het begin van de zomer als doel gesteld open te kunnen gaan. Dat is gelukt. We hebben veel zonnige dagen gehad waarop we ontelbaar veel leden uit Drempt, Hummelo en Keppel, en daggasten hebben verwelkomd op ons zwembad. Dat heeft ons in ieder geval weer nieuwe leden opgeleverd. Daarnaast hebben we ook nog drie verenigingen kunnen helpen door onze accommodatie beschikbaar te stellen. Dan kunnen we toch zeggen dat we een mooi seizoen achter de rug hebben', zegt Inge tevreden.

Gezocht: vrijwilligers voor het Hessenbad

Het Hessenbad draait vooral dankzij de vrijwillige inzet van veel vrijwilligers. 'Sommigen zetten zich bijna dagelijks in om ons zwembad te behouden', zegt zwembadmanager Inge Klos. 'Dat kan anders als we de taken kunnen verdelen. Daarmee zorgen we er samen voor dat we ook het volgende jubileum van het Hessenbad kunnen vieren. Heeft u een paar uurtjes in de week tijd om ons te helpen? We kunnen uw hulp goed gebruiken bij de kassa, in de kiosk, voor het onderhoud van de tuin, bij de schoonmaak van het zwembad of de kwaliteitsmetingen van het water. Ziet u zichzelf als toezichthouder bij het bad? Dan betalen wij uw cursus. Kies zelf wat bij u past. Alle hulp is welkom.' Ook de hulp van sponsoren is van harte welkom om het zwembad te laten voortbestaan. Meer informatie of aanmelden? Stuur een e-mail naar Inge Klos, bereikbaar op planning@hessenbad.nl.



De rijsschool voor heel de regio

Auto, aanhanger, bromfiets en theorie opleidingen



Kijk voor informatie op: www.wimsteintjes.nl

Hendriks

Verzekeringen
&
Hypotheeken



Oranjesingel 4 te Doesburg
tel. 0313 - 484025

Staarink

WARENHUIS

Véél winkels onder één dak

Markt 7 • Doesburg • www.staarinkwarenhuis.nl

Trimsalon

debotrim

DIERENSALON



Loenhorsterweg 7E
6999 DT Hummelo
Volg ons op Facebook

T: 06 - 12 23 59 21
E: info@debotrim.nl
I: www.debotrim.nl

zonder narcose en pijnloos
tandsteenverwijderen



Voor



Na



| processierupsen bestrijding |
grondwerk | hardhout | zaagwerk |



Loenhorsterweg 7E - 6999 DT Hummelo

T: 06- 22 21 78 13

E: info@bohyl.nl

I: www.bohyl.nl

Een analyse van de wandelaar

Het lijkt wel alsof we met zijn allen massaal aan het wandelen zijn geslagen. En dit verschijnsel is positief, want wandelen is namelijk ontzettend gezond.

Wanneer ik mijn huis verlaat om een frisse neus te halen, kan ik mij verwonderen over alle verschillende soorten mensen en types die mij voorbij wandelen of fietsen. Let maar eens op, tijdens het wandelen kom je van allerlei verschillende mensen tegen. Je zou de wandelaars uit deze omgeving bijna kunnen categoriseren in groepen. Ik ben benieuwd of de wandelaars onder ons zich hierin kunnen herkennen. Hier een kleine greep uit de wandelaars die ik zo nu en dan tegenkom. Neem deze analyse overigens met een flinke korrel zout. Laten we beginnen met *het oudere stel* dat al een hele poos bij elkaar is en nog steeds hun dagelijkse rondje loopt. Meestal wordt er tijdens de wandeling niet veel gezegd. Maar ik kan er wel van genieten, zo'n ouder stel komt vaak vertederend op je over. Dit dagelijkse ritueel zouden de millennials (de generatie die geboren is tussen 1980 en 1996) omschrijven als: *couple goals*. En ik moet bekennen dat ik ook op deze manier oud zou willen worden.

Verder heb je *het jonge gezin met kinderen*, waarbij de vader vaak voorop loopt en de vrouw glimlachend bij de kinderwagen staat en wacht op haar andere kind dat iets achterop is geraakt. De man heeft in dit geval niet door dat zijn vrouw stilstaat en aan het wachten is. Je hebt *de oudere man* die graag contact maakt maar die niet heel veel woorden uit zijn mond krijgt wanneer je hem tegemoet loopt. Vaak komt er gelukkig altijd wel een vriendelijk knikje vanaf.

Dan heb je *de doorgewinterde wandelaars* die zelfs in de zomer met hoge sokken en rugzakken vol overlevingspakketten rondlopen. Die hoge sokken zijn trouwens aan te raden tegen de vervelende beestjes genaamd teken, maar dat terzijde. Deze groep wandelaars kijkt meestal een beetje verdwaald om zich heen, alsof ze er al een hele reis op hebben zitten. Een enkele keer wordt de kaart met aanwijzingen erbij gepakt, de telefoon daarentegen blijft opgeborgen in de rugzak.

Je hebt *de vriendinnen uit het dorp* die gezond willen blijven door elke week samen een rondje te lopen en bij te kletsen over de kunst van het leven en alle facetten die daarbij horen. Af en toe komt er een hardloper of hardlooperster voorbij. Deze mensen rennen vaak alleen. Het valt mij trouwens op dat mannen vaak 'hallo' zeggen en duidelijk willen maken dat

ze er al heel wat kilometers op hebben zitten. De vrouwen die mij voorbij rennen daarentegen, trekken zich vaak terug wanneer ze langs mij heen rennen. Ze hebben hun oortjes in en maken liever geen contact. Soms lijkt het bijna alsof ze zich schamen voor het feit dat ze aan het rennen zijn, als ik het even heel zwart-wit mag benoemen.

Daarin zou je bijna een soort tegenpool kunnen zien. Maar dit is natuurlijk voor iedereen verschillend. Het zou ook goed kunnen dat de hardloopersters juist deze tijd lekker voor zichzelf willen nemen en even niet teveel willen met de omgeving. Hardlopers en hardloopersters krijgen in ieder geval zeker mijn respect, want ze geven toch net dat tandje extra.

De laatste groep die bij mij opkomt, is *het nette stel* dat eigenlijk iets te net gekleed is voor een wandeling in de natuur en dus waarschijnlijk niet meer dan een kwartiertje gaat lopen. Vaak doen ze het meer voor de vorm, voor het idee, of om hun nieuwe kleding te kunnen dragen en eventueel te kunnen laten zien wat voor een nette, gegoede mensen het eigenlijk zijn. Nu in de coronatijd (want de anderhalve-meter-samenleving geldt op het moment dat ik dit schrijf nog steeds), kun je natuurlijk ook een onderscheid maken tussen de mensen die met 1,5 meter langs je heen lopen, de mensen die de 1,5 meterregel totaal lijken te zijn vergeten, de mensen die je vragend aan blijven kijken en vervolgens langs de kant blijven staan om te kijken wat jij gaat doen. En de mensen die met zo'n grote boog om je heen lopen en bij wijze van een hele andere route nemen en snel een ander pad inslaan wanneer ze je zien. Maar wie weet, misschien heeft dat laatste minder met corona te maken dan ik denk.

Het is in ieder geval altijd een avontuur en het is nooit saai, zo'n wandeling. Misschien kijkt u nu toch iets anders naar de persoon die u een volgende keer tijdens het wandelen tegenkomt, wie weet. En waar ik mijzelf onder zou scharen? Dat laat ik veilig in het midden.

Take care!



Foto: Yyasa Wolvetang

Guinevere

Guinevere Wolvetang is 19 jaar en woont thuis bij haar ouders en drie katten in Achter-Drempt. Zij studeert Nederlands in Nijmegen en schrijft graag over 'hersenspinsels en andere dingen' zoals ze het zelf noemt.

huid- en voetverzorgingsinstituut



Wil de Geest 

A.G. Noyweg 53
6997 AN Hoog-Keppel
T. (0314) 38 13 01
E. info@wildegeest.nl
www.wildegeest.nl

Training | voorlichting | coaching | activiteiten abonnementen

Brein inzicht



oog voor
dementie

Heidi Nusselder

heidi@breininzicht.com

06-10665701

www.breininzicht.com



**LOONBEDRIJF
SEEGERERS**

DREMPT 0313-47 25 85

Autobedrijf

Bergsma

DE Honda specialist
van de Achterhoek!

- Verkoop van nieuwe en gebruikte auto's
- Reparatie en onderhoud van alle type auto's
- APK keuringsstation
- Schade reparatie & expertise
- Airco service



Autobedrijf Bergsma, Dorpsstraat 27, Hummelo, tel. 0314-381660

www.bergsmahummelo.nl - info@bergsmahummelo.nl



Bedankt voor uw bijdrage om De Hessencombinatie in stand te houden . . .

Sinds de eerste uitgave van De Hessencombinatie in december 2010 is ons uitgangspunt om het magazine ieder kwartaal gratis bij alle inwoners in Drempt, Hummelo en Keppel in de bus te bezorgen. Natuurlijk kost het samenstellen en uitgeven van De Hessencombinatie wel geld. We maken ieder kwartaal kosten voor de vormgeving, het drukken en verspreiden van het magazine. Dat werd de afgelopen jaren gefinancierd door de advertenties van vooral lokale ondernemers. Door de coronacrisis is het onzeker of we daar in de toekomst op mogen blijven rekenen omdat veel ondernemers door de crisis in zwaar weer zitten. Daarom deden we in het juni nummer een beroep op u om ons daarbij te helpen. Daar hebben velen van u gehoor aan gegeven. Heel hartelijk dank daarvoor.

...maar we zijn er nog niet.

Daarom doen we nogmaals een beroep op u. Als u van plan bent om te doneren, dan kan en mag dat nog steeds. In onze kleine gemeenschap delen we onze voorzieningen en doen we er alles aan

om ze in stand te houden; we koesteren met z'n allen wat we samen hebben. Laten we dat ook doen met De Hessencombinatie zodat we u hopelijk nog jaren kunnen vermaken met mooie verhalen over de mensen en ontwikkelingen in ons gezamenlijk woongebied.

We hopen dat we op uw steun mogen rekenen. Bedankt!

STEUN DE HESSENCOMBINATIE

U kunt een bijdrage doen door een bedrag te storten op rekening
NL20 RABO 0366 4248 58
 ten name van HC '03.



De geschiedenis van Hummelo ligt op straat



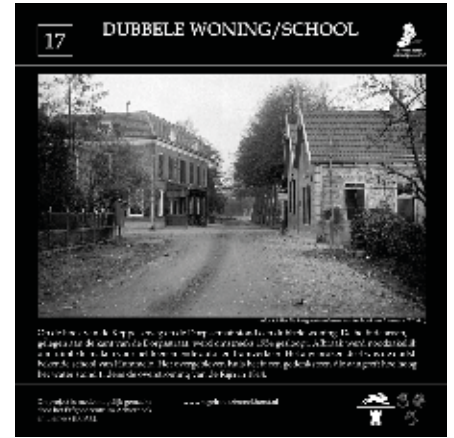
Het plaatsen van een tegel in de Dorpsstraat te Hummelo, v.l.n.r.: Henk Greven, Joey Mullink, Harold Pelgrom en Harry Jansen.

Sinds 4 juli heeft Hummelo er een bijzondere wandelroute bij, een wandelroute van ongeveer 2,5 km langs achttien granieten fototegels van vijftig bij vijftig centimeter. De tegels liggen in de trottoirs op historische locaties in en net buiten het dorp. Het zijn meestal plekken waarop bijzondere gebouwen hebben gestaan. Ook gebouwen of straatbeelden die dusdanig gewijzigd zijn dat ze niet meer op de oude situatie lijken, zijn meegenomen in de route. De tegels brengen de wandelaar aan de hand van gelaserde foto's en een korte beschrijving terug in de tijd.

Naast tegels met bekende gebouwen als kasteel Enghuizen en bierbrouwerij De Zwarte Kolk, zijn er ook tegels van minder bekende gebouwen zoals de muziekoepel, het molenaarshuis en het arrestantenlokaal. Ook de gebouwen van de Coöperatieve Landbouw Vereniging Hummelo, waar de Aviko haar oorsprong vond, mochten natuurlijk niet ontbreken. Voorbeelden van bijzondere straatbeelden zijn een tram van de stoomtramlijn Zutphen-Emmerik in de Dorpsstraat en een militair die in april 1945 in de Dorpsstraat het verkeer regelt als de Canadese troepen door het dorp richting Zutphen trekken, toegejuicht door de Hummelose jeugd. De route start bij de eerste tegel: kasteel Enghuizen, achter het

standbeeld van Normaal, ter hoogte van het huis met de veelzeggende naam Kasteelzicht. Men keek hier vroeger namelijk uit op kasteel Enghuizen. Tijdens de winterperiode kan men nog steeds, met enige moeite, rechts van het 'pestbosje' een deel van de ruïne van het kasteel tussen de bomen zien.

De tegelwandelroute is een initiatief van Harry Jansen uit Vorden en Harold Pelgrom uit Hummelo. Samen met Fred Wolsink uit Zelhem en Bertus Rietberg uit Steenderen werken ze aan tegelwandelroutes in verschillende kernen van Bronckhorst. In eerste instantie Vorden, Hummelo, Zelhem, Steenderen en een kleine uitbreiding op de bestaande tegelwandelroute in Hengelo, die in 2017 door de historische vereniging Old Hengel is gerealiseerd. Omdat de fototegelwandelroutes kunnen zorgen voor verbinding tussen mensen (wandelen is het sociale smeermiddel van deze tijd), kwam het initiatief in aanmerking voor een innovatiesubsidie van 15.000 euro van de gemeente Bronckhorst. Hiermee was er voldoende startkapitaal om met de uitvoering van het project te starten. Met andere subsidies, donaties en sponsoring van lokale bedrijven, is er voldoende kapitaal verkregen om het project in de hoofdkernen van



Bronckhorst af te kunnen ronden. De verschillende wandelroutes worden onderling verbonden door fietsroutes, uiteraard zoveel mogelijk door andere dorpen en buurtschappen binnen de gemeente Bronckhorst. Ook langs deze fietsroutes worden fototegels geplaatst, bijvoorbeeld langs het voormalige Aviko-complex in Hoog-Keppel en Kamp De Tol in Hummelo. Alle wandel- en fietsroutes

worden uitgebreid beschreven in een boekwerk met, behalve aanvullende informatie over de onderwerpen op de tegels, ook foto's en beschrijvingen van andere historische gebouwen op de route. De zoektocht naar geschikt materiaal voor de tegels heeft ook foto's (en (soms sterke) verhalen 'van vroeger' opgeleverd die niet direct gebruikt konden worden op een tegel.

Meestal omdat de betreffende gebouwen nog steeds bestaan en niet veel veranderd zijn, of omdat de foto's kwalitatief niet goed genoeg zijn (niet scherp genoeg of in te lage resolutie). Een voorbeeld hiervan is boerderij 'Aartenstuk' waarnaar een dubbele woning aan de Keppelseweg is vernoemd. De boerderij is afgebrand, maar er dook een oude foto op van de optocht tijdens de Hummelse Kermis waarop de boerderij op de achtergrond te zien is. Helaas is deze foto niet geschikt voor een tegel, maar wel geschikt voor in het boek en wellicht op de website hummelo.nl. Ook zijn er meerdere foto's van het afgebroken molenaarshuis en een foto van de reeds vervallen boerderij van Eggink aan de Dorpsstraat.



Om de tegels in de toekomst te onderhouden en nieuwe wandelroutes toe te voegen is de Stichting Tegelroute Bronckhorst opgericht. Meer informatie is te vinden op de website: tegelroutebronckhorst.nl. Mocht u bijzonder fotomateriaal hebben van verdwenen of gewijzigde gebouwen in een van de kernen van de voormalige gemeente Hummelo en Keppel, laat dat dan even weten (geen afbeeldingen die van een website geplukt zijn, die zijn meestal niet geschikt en/of het is dan onduidelijk of ze gebruikt mogen worden). Ook horen we het graag als u in de toekomst een fototegel wilt sponsoren. Bij voldoende belangstelling, materiaal en financiële middelen kunnen we een nieuwe route toevoegen.

Als uw belangstelling gewekt is: flyers van de route (met wandelkaart) zijn in Hummelo gratis verkrijgbaar bij onder andere cadeauwinkel Huys 1810, café zaal FF naar Steef, HCR De Gouden Karper, Camping Jena en Woonzorgcentrum Hyndendael. Wij wensen u heel veel wandelplezier.

Bart Schotman van Schotman Bouw: ‘Het gaat niet alleen om wat je maakt, het proces er naar toe is net zo belangrijk’

Toldijker Bart Schotman startte acht jaar geleden zijn eigen bedrijf. Sindsdien is de allround timmerman vooral lokaal volop bezig met diverse bouwprojecten. Van dakkapellen en aanbouwen tot interne verbouwingen en badkamers.



Als kind wist Bart al snel wat hij later zou worden. ‘Mijn vader en mijn oom zijn timmerman en waren vroeger veel samen aan het timmeren. Dat vond ik altijd super interessant. Vanaf mijn tiende hielp ik hen ook mee waar dat kon. Dus dat ik een bouwopleiding zou volgen, dat was wel duidelijk. Ik heb nooit wat anders overwogen’, vertelt de Toldijker.

Korte lijntjes

Na zijn opleidingen en 12 jaar werkervaring bij twee bouwbedrijven, is Bart voor zichzelf begonnen. ‘Bij die bouwbedrijven had ik in het voortraject nooit direct contact met de klant; ik voerde uit wat een collega had afgesproken met de klant. Maar soms kom je er tijdens de bouw achter dat het beter zus of zo kan. Daarover wilde ik zelf graag met de klant

in gesprek. Gewoon korte lijntjes. Nu ik mijn eigen bedrijf heb, kan dat. Klanten komen met een idee, ik ga met hen in gesprek, maak vervolgens een offerte en als dat akkoord is, dan gaan we de bouw plannen. En wil de klant tussentijds zijn plan wijzigen of kom ik erachter dat het toch anders beter is, dan gaan we daarover in gesprek.’ Het contact met zijn klant is voor Bart gedurende het hele bouwproces heel belangrijk. ‘Het gaat niet alleen om wat je maakt, het proces er naar toe is net zo belangrijk. En ik merk dat mijn klanten die regelmatige afstemming erg waarderen.’

Eén aanspreekpunt

Schotman Bouw werkt voor bedrijven en particulieren. ‘Dan gaat het bijvoorbeeld om een tuinhuis, een aanbouw of een dakkapel. Maar ook een badkamer of een keuken regel ik graag. Daar zit weliswaar niet zoveel timmerwerk aan maar dan pak ik de rol van projectleider. Ik werk altijd samen met een vaste groep vakmensen; stukadoors, tegelzetters, installateurs, grondwerkers en een bouwkundig tekenaar. Ook het traject om een vergunning aan te vragen, kan ik uit handen nemen. Ik blijf altijd het aanspreekpunt voor de klant en regel voor hen de tegels, het sanitair of de bouwtekening. Omdat ik met een vaste groep vakmensen werk, weten we precies wat we aan elkaar hebben en bovendien helpen we elkaar aan werk. Dat werkt heel prettig, voor ons maar vooral voor de klant.’





Goede communicatie

Al een aantal jaren roept Bart meerdere dagen per week de hulp in van andere zelfstandige timmermannen. 'Meestal werk ik met 3 vaste zzp'ers. Met hen erbij kan ik meer werk aannemen maar ik blijf te allen tijde eindverantwoordelijk en het aanspreekpunt voor de klant. Ik neem de maten op, ik zorg voor de bouwmaterialen en ik kom minimaal één keer per week kijken hoe het gaat. Dat is het moment voor zowel de klant als voor de vakmensen die voor mij werken om met elkaar de klus af te stemmen en tot een goed eindresultaat te komen.' Bart hecht gedurende het hele bouwtraject veel waarde aan een goede communicatie, maar daarnaast spreekt hem het regelen en ontzorgen van de klant ook erg aan in zijn werk. 'Wat de wens van de klant ook is, ik regel het.'

Meedenken

Voor nieuwbouwplannen hanteert Bart een vaste prijs. 'Een nieuwbouwkarwei is goed uit te rekenen. De klant weet dan vooraf ook precies waar hij aan toe is. Een verbouwing pakt vaak anders uit. Soms kom je bij het slopen bijvoorbeeld oude balken tegen waarvan de klant zegt: die wil ik eigenlijk wel behouden. Dat kan natuurlijk maar dan ziet het kostenplaatje er ineens wel weer anders uit. Daarom geef ik bij een verbouwing vooraf een raming, een indicatieprijs. Regelmatig overleggen met de klant is bij een verbouwing sowieso belangrijk', vindt Bart. 'Want ik weet zelf ook dat een verbou-

wing duur is. Daarom denk ik graag mee met de klant over goedkope oplossingen. Het dagelijks opruimen van de bouwplaats of het sjouwen van bouwmaterialen kan een klant vaak 's avonds zelf doen. Ook isoleren wordt vaak zelf gedaan. Dat scheelt altijd weer in de kosten.'

Bart kan al jaren rekenen op een vaste groep klanten die hem regelmatig inschakelen voor een klus. 'In dit werk is een tevreden klant mijn reclamebord; dat praat zich vanzelf rond. Dat is geweldig. Dit werk is zo afwisselend. De ene dag werk ik aan een nieuw tuinhuis en de andere dag ben ik een deur aan het afhangen. Elke dag is anders en dat is juist zo mooi.'

Schotman Bouw

Zutphen-Emmerikseweg 9

7227 DE Toldijk

T: 06-551 071 52

E: info@schotmanbouw.nl





Aanleg - Onderhoud - Renovatie

RegioRijschool

www.regiorijschool.nl

- ✔ Voor auto, motor, automaat en theorieopleiding
- ✔ Voordeel-lespakketten, spoedopleiding mogelijk
- ✔ Vlotte rijopleiding: niet meer lessen dan nodig

Voordeel-
les-
pakketten



RegioRijschool Maarten Kolk

Van der Hardt Abersonlaan 10 - 6998 AX Laag-Keppel
T: 06 - 549 751 39 - I: www.regiorijschool.nl

MEE DOEN
IN BRONCKHORST

Hulp, Advies en Activiteiten

Woont u in de gemeente Bronckhorst en u heeft vragen over wonen, zorg, welzijn, werk en geldzaken? Op de website www.meedoeninbronckhorst.nl vindt u tips en uitleg over allerlei regelingen en procedures.

www.meedoeninbronckhorst.nl wijst de weg naar een organisatie, instelling, vereniging, praktijk of hulpverlener die bij u vraag past.

Vrijwilliger worden?
Kijk bij de vrijwilligersvacatures.

Organiseert u zelf activiteiten?
U kunt deze eenvoudig op de website vermelden.



Nieuwsgierig geworden?
Neem een kijkje op

www.meedoeninbronckhorst.nl

Ook tijdens de zomerstop werken de vrijwilligers van HC '03 door



Eind juni stopten alle senioren-, dames- en juniorenteams met trainen en brak de zomerstop aan. Als je denkt dat er vanaf dat moment niets meer te doen was op ons sportpark, dan heb je het mis. Er is door heel veel vrijwilligers hard gewerkt om de accommodatie op te knappen. Een fotoverslag van de werkzaamheden.

Onze schoonmaakploeg die elke maandagochtend de kantine en de kleedkameraccommodatie schoonmaakt, is deze zomer namelijk nog steeds elke maandagochtend actief geweest. Ze hebben in de afgelopen weken een paar grote klussen opgepakt. Allereerst zijn ze begonnen om in het dak van de tribune een net op te hangen zodat daar geen vogels meer kunnen zitten die hun behoefte op de tribunebankjes doen. Dat scheelt een hoop ergernis en schoonmaakwerk. De zussen Ruth en Jikke Seegers hebben daarna samen het initiatief genomen om de tribunebankjes opnieuw te verven in onze

clubkleur. Maar er was nog meer te klussen. Voor velen is onze hobbelige toegangsweg een doorn in het oog en geen visitekaartje voor onze club. In overleg met de gemeente, eigenaar van de toegangsweg, hebben we kunnen regelen dat onze vrijwilligers de weg zelf egaliseren en dat de gemeente de kosten voor het materiaal voor haar rekening neemt. Een groot deel van onze schoonmaakploeg is daar de afgelopen periode mee bezig geweest en het resultaat is duidelijk zichtbaar. Ook de hal van onze kantine is aangepakt. De biljartvereniging groeit snel en had

al langer de wens uitgesproken voor een tweede biljart. Dat kunnen we realiseren als we de hal verwijderen en bij aan de kantine trekken. Vanaf het nieuwe seizoen kan het zijn dat bij biljartwedstrijden de hoofdingang is afgesloten. Dan kun je gebruik maken van een van de zij-ingangen. Maar voordat het zover was, moest er veel gesloopt en weer opgebouwd worden. Dankzij de inzet van veel vrijwilligers is dat allemaal gelukt. Bedankt aan allen die hieraan hebben bijgedragen!





Tekst: **Han Peusken**. Dit artikel is in samenwerking met Marian Oosterink tot stand gekomen.

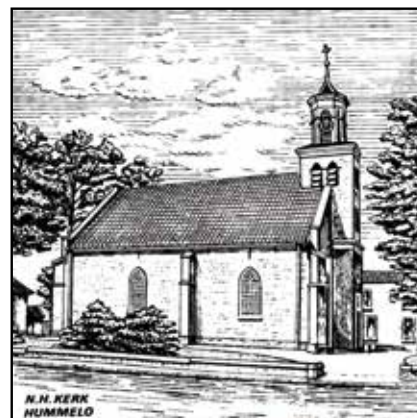
Foto's: **Foto Schuizeman, Doesburg**; collectie Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers; **Rineke Peusken, Joke Wissink**

Vier jaar meester in Hummelo



Han Peusken

Het Zwarte Schaar, de dode arm van de IJssel, bezorgde me een zwarte dag. De familie Eggink had er een perceel hooiland en ik bood aan ze te helpen. Ik prikte de vork in een verse baal hooi en... Nee, dat ging niet, zeker niet boven mijn hoofd, zo hoog op de wagen. Als jonge vent van 24 mocht ik me sterk wanen, maar die baal hooi leerde me wel anders. Het was een les in nederigheid. Mijn eerste zomer in de Achterhoek was begonnen. Ik was er in 1968 heen gegaan om de kinderen op school wat te leren en leerde daarbij zelf aardig wat. Zo leerde ik ook de rol van schoolmeester in te vullen in een dorp waar leven en laten leven het motto is. Ik neem u mee naar mijn eerste dagen in Hummelo.



Tegeltje van de kerk van Hummelo, het hangt in de werkkamer van Peusken in Castricum.

Vorbereiding

Of ik voor de zomervakantie naar zaal Wassink (nu FF naar Steef) wilde komen, waar mijn voorganger, meester Hartke, afscheid nam. Hij ging met pensioen. Ja, en er was in het programma nog plek voor een toespraakje. Dat ging ik doen, want zo kon ik me meteen voorstellen in het dorp. Ik was gauw klaar, want herinneringen ophalen, dat deden de anderen.

Maar voor mijn eerste schooldag begon, moest ik aan woonruimte zien te komen. Elke dag op de oude Sparta-bromfiets uit Deventer komen tuffen, was geen optie. Van juf of meester werd wat meer verwacht dan lesgeven alleen en dat gold nog sterker voor het hoofd der school. Dat was meester Boland en hij regelde mijn huisvesting bij de familie Eggink aan de Keppelseweg, naast hem. Ik was er blij mee, en ook met de familie Eggink.

Het aardgasnet had de gemeente nog niet bereikt, want de jaren zeventig moesten nog komen. Met een gezellige kolenhaard aan kon ik in de winter geleidelijk afscheid nemen van de sobere naoorlogse periode. Daar hoorde ook de Philips 890A Concerto-radio bij, die 25 jaar eerder de plechtige stem van koningin Wilhelmina voor mijn vader uit de oorlogslucht had gepikt. Soms viel, na zoveel jaren trouwe dienst, het geluid weg en kreeg ik hem enkel met een schop er tegenaan weer aan de praat. Oneerbiedig, dat wel.

Naar rechts had ik uitzicht op de kerk en dat heb ik nu, op mijn zolderkamer nog steeds, door het tegeltje dat mijn Haagse vriend op een rommelmarkt in de oude visafslag van Scheveningen kocht. Van de school heb ik geen tegeltje, maar acht handgevormde, zachtroze-rode bakstenen. In de naoorlogse tijd was de bouw eerst nog zuinig en toch had de gemeente voor die fraaie stenen gekozen. Ze stonden destijds in het hok achter de oude kranten op me te wachten en elk jaar zet ik ons stalletje erop, onder de kerstboom.

Een strook tegels

Voor het ijsberen in eigen tuin had ik eigenlijk ook stenen moeten meenemen: een strook tegels van het schoolplein. De teamvergaderingen met meester Boland vonden daarop namelijk al wandelend plaats. Ze waren informeel van aard en niet alles werd besproken. Het was al jaren vanzelfsprekend dat bij de schoolreisjes de drie hoogste klassen de drie grootste steden bezochten. Toen de bus Den Haag binnenreed, wist ik pas welke stad aan de beurt was. Dus: op het schoolplein bleef er genoeg tijd over om op de vierde tegel voor



Meester Boland spreekt de kinderen toe bij zijn afscheid, de computer op de achtergrond. Met Elisabeth Blokhuis, Wilfried Hiddinga, Janny Ankersmit en Ans Vels. Het meisje rechts is onbekend, 1971.



Wachtlopen op het schoolplein in de pauze met v.l.n.r. Gerrit van Eck, Gonda Chevalking, Dirry de Haan, Jan Boland, Han Peusken en Hannie Schnitzler.

het eind te letten. Op die plek vond de rechts-omkeer-draai van de juffen en meesters plaats. Allen tegelijk, dat was voor de burens op de Keppelseweg een bron van vermaak. Meester Boland was er knap in. Bij mij waren het vaak rare dansspasjes. Met de pijp in de mond.

En dan nu de klas in!

Nee, bij mij geen waslijnen met tekeningen kriskras schuin door het lokaal. Ik zou er *mieterig* van worden. Met 42 leerlingen samen en ook nog al dat gewapper boven ons, nee... Want met de dertig van klas 4 plus de helft van klas 5 was het al vol genoeg. Heel gezellig trouwens met zo af en toe een woord in de streektaal zoals *mieterig* er tussendoor. Meestal was het Algemeen Nederlands de voertaal in de klas. Ja, op het niveau van onze minister-president zelfs. Tijdens een les ging dat zo: 'Wie het weet, mag het zeggen; steek de vinger maar op!' Ja, eindelijk, links ging een vinger omhoog. 'Mooi, zeg jij het maar'. 'Meester, ik moet poepen!' dat klonk zo benauwd dat het geen malligheid kon zijn. Nu, ruim 50 jaar later, slaakte premier Rutte zijn noodkreet in deze variant: 'Mensen, ga nou niet hamsteren, we hebben nog voor vier maanden wc-papier genoeg om te poepen!'

We waren dus met taal begonnen en in de boekjes van *Taal voor het leven* stonden gelukkig aardig wat spreekwoorden en uitdrukkingen. Die kon je voor de klas laten uitbeelden, de anderen mochten gaan raden. Probeer zoiets nu maar eens met 10-jarigen thuis te doen. Het rekenen volgde een uurtje later, dat ging vanaf klas 3 in individueel tempo. Op een gegeven moment lag de één tot drie boekjes voor op de ander, in hetzelfde leerjaar. Vooral sommige jongens wilden een voorsprong nemen en gingen jakkeren. Meester moest ze bijtijds terugfluiten, als ze in dat tempo teveel fouten voor lief namen.

Allemaal een kwartier naar buiten

De marcherende meesters en juffen hadden geen last van speeltoestellen en die waren ook niet nodig. Enkele jongens liepen met de armen over elkaar, al roepend: 'Ik gao veur niemand an de kant, alleen veur peerd en wagen.' Enkele meisjes gingen touwtje springen, soms op olympisch niveau, andere deden zangspelletjes, waarvan er nog minstens één actueel is: 'Engeland is gesloten, de sleutel is gebroken, en er is geen ene smid in het land die de sleutel maken kan...' En, in de winter lange glijbanen om over te glieren.



De school met kenmerkende schoorsteen, het gebouw deed dienst als Openbare Lagere School van Hummelo van 1953 tot en met 2008.

Tijd voor een wintertafereel

Schaatsen met de school op de vijver van Enghuizen. Mooier kon je 't niet verzinnen, met zo'n sierlijk boogbruggetje erbij. Weinig of veel talent voor schaatsen, dat maakte niet uit. Het plezier was enorm. Eén meisje had veel talent: Nel, de dochter van schoenmaker Greven. Ze ging regelmatig met haar vader naar de kunstijsbaan in Deventer. Een jongen met talent was Wim van Hof. Hij kraste er altijd als eerste over het ijs, ook als dat niet kon. Na schooltijd, gelukkig. 'Meester, wo'j ook wat thee?', was de vraag van een lid van de oudercommissie. Hij voorzag de vraag van een speciale glimlach. Die bleek bij de rum te horen die ruim de baas was over de thee. De glimlach herkende ik van de Hummelse kermis: ook een soort dranktest waar ik met plezier aan meedeed.

Vrijheid

De kinderen kwamen weer binnen, tijd voor de andere vakken. Er hing een lesrooster, maar juf of meester ging er soepel mee om. Van die vrijheid heb ik genoten (en hopelijk de kinderen ook). Het licht van de vrijere zeventiger jaren begon te gloren. 'Moet kunnen' heette dat toen en ook in Hummelo kon veel (maar ze hielden je daarbij wel in de gaten). Als ik de kinderen wilde laten verven met de hele handen en het lokaal ervoor totaal herinrichtte, kon dat. Als ik met de kinderen gymnastiek deed op de Hessenweg, met een bosloopje erbij naar de Witte en de Zwarte Kolk, kon dat ook. Alhoewel... meester Boland vond dat maar zozo, want echte gym hoort in een gymzaal of op een sportveld. Hij had zich al jaren ingespannen voor de komst van een heuse gymnastiekzaal. Mijn eerste gymlessen kon ik bij slecht weer in de feestzaal van De Gouden Karper geven, waar ik hindernisbanen maakte van cafétafels en stoelen. In november 1968 hielp dokter Van Donselaar ons uit de nood. Gehandicapte kinderen konden bij hem al ponyrijden en toen voegde hij er nog een gymzaaltje en een overdekt instructiebad van 72 m² aan toe. Ook de leerlingen waren er welkom.

Bij goed weer konden we naar ons eigen veldje, ietsje richting Laag-Keppel, achter de huizen links. Op een mooie herfstdag zette ik er nog even iets klaar voor kastie, het balspel dat bij die jaren hoorde, en toen ik opkeek, leek m'n klas verdwenen. Hé, daar achteraan stonden ze bij de hazelaars. De noten waren rijp.

Vrijheid was er ook bij de invulling van de zaakvakken. Ik was blij met de inbreng van de leerlingen; ze maakten me het verschil tussen een guste koe en een vaars duidelijk. Ook ben ik dankbaar voor de gegeven definitie van onkruid: 'Dat is ongewenst kruid.' Ik denk er nog steeds aan als ik een aangewaaid damastbloem in onze tuin laat staan. 'Van hunebed tot heden' was heel bruikbaar bij de geschiedenisles. Het ontbreken van een kopieermachine was lastig bij de eigengemaakte aardrijkskundelessen. Tussendoor kwam dominee Dun

voor godsdienstles. In de middag was er ook tijd voor lezen, tekenen en zingen. Met de 42 kinderen zongen we bij een canon het dak er bijna af. Het was een lekker gemengde school, maar niet altijd. Af en toe kwam handwerkjuf Eskes de meisjes uit het lokaal halen en met de jongens ging ik dan handenarbeid doen.

Na schooltijd

De laatste les van de dag zat erop en daarna verveelde ik me niet. De knapenvereniging van de kerk rekende op me. De school diende als clubhuis en ik kon eens in de twee weken wat nieuws voor de jongens bedenken, terwijl ik ze net in de klas had gehad. Samen het kasteel in Laag-Keppel bezoeken, dat is ons gelukt. Toen meester Schnitzler na twee jaar het team kwam versterken, kon ik mooi die taak naar hem doorschuiven. Als redacteur van De Hessenkoerier hield ik het langer vol, vanaf het eerste nummer in 1968, toen nog zonder naam. De krant vroeg aan de lezers de jonggeborene een passende naam te geven. 'Hessen' werd een productieve toevoeging bij allerlei activiteiten die Hummelo en Keppel betreffen. Zo tooiden in 1989 de schaatsers hun vereniging met de naam De Hessenrijders. Het zou de minister-president van de Duitse deelstaat Hessen, Albert Osswald, extra blij gestemd hebben. Dat hij al blij was, blijkt uit het bloemstuk, de *Erinnerungsschale* en de boeken die hij voor de opening van het Hessenbad in 1970 naar Hoog-Keppel stuurde. De gemeente voelde zich ietwat opgelaten bij al die aandacht uit Duitsland en ik eigenlijk ook, want ik had er de *Staatskanzlei* in stilte getipt. Ik kon begin dit jaar Hessen nog even in de verte zien liggen, bij het bezoek aan de tentoonstelling over de Hessenwegen in Doesburg.

Ook na schooltijd

De juffen en meesters gingen naar de bijscholingscursus Wiskobas (wiskunde op de basisschool). Meester Boland vond dat nodig. Ik kan me nog iets van de verzamelingenleer herinneren en ook dat hij na de eerste keer uit zijn eigen deelverzameling wegstapte en er niet meer terugkwam. Gelijk had hij, zo kort voor zijn pensioen. Wij losten de vraagstukken verder zelf op, zoals: de klemgeparkeerde Mini Morris van juf Chevalking na de lesmiddag meer ruimte geven. Meester Schnitzler en ik tilden samen de voorkant op en zetten die schuin op de weg.



Klassenfoto 1970.

Bovenste rij: Dorie Boerstal, Hennie Gersen, Linie Schoppers, meester Peusken, Rita Schel, Gerrit Oortgiesen, Emilie Veltink, Geja Fokkink; 3e rij: Marjan Fiechter, Anjo Piek, Willem Schuizeman, Herman Harenberg, Jan Dreteler, Bertie Lusink, Henk Kuperij, Fred Jolink, Koen Ijff; 2e rij: Jan Wissink, Truus Evers, Jannie Ankersmit, Jan Meijering, Ingo Rosenkranz, Eric Levers, Johan Plant, Lida Wissink, Rix Wensink, Ans Vels; Onderste rij: Berend Blokhuis, Dick Jolink, Jan Tiecken, Herman Lovink, Christiaan Jonker, Wilfried Hiddinga, Hans Kuiperij José Jagerman, Ellen Nieuwhart en Erica Smeitink ontbreken op de foto.

Afscheid van meester Boland

Voor het afscheid van meester Boland timmerden meester Van Eck en ik in 1971 letterlijk een toneelstuk in elkaar. We hadden op oude deuren allerlei elektronica vastgezet, wat samen een grote computer moest voorstellen. Met stapels ponskaarten van de Postgiro in Arnhem erbij waren het de attributen voor de voorstelling 'De Warme Meester'. In dat stuk verving een metalig sprekende computer de schoolmeester. Voor alle schoolklassen was er een lied in verwerkt. De computer knalde uit elkaar en de hele school smeekte om de terugkeer van een warme meester. Meester Boland kwam onder luid applaus het toneel op. Als profielschets voor zijn opvolger, meester Boschman, was het toneelstuk heel geschikt. Hij ging voorzichtig met computers om.

Nieuwe tijd

De nieuwe tijd diende zich aan. Ook voor mezelf. In Haarlem was ik Rineke tegengekomen en trouwen leek ons leuk. Dat deden we in Haarlem en de collega's kwamen er samen met Betty en Hendrik Egink naartoe. De schoolkinderen zorgden voor de versiering: meters tekeningen, niet aan kriskras waslijnen. Anjo Piek en Lida Wissink

hadden ze keurig aan elkaar geplakt. Na een week vierden we het feest op school en rond café Het Wapen van Heeckeren, met Rineke erbij. Een jaar later kon ze met zoon Niels op de arm het Hummelse Volksfeest meevieren. Hij was inmiddels in Doetinchem geboren. Hier konden de kinderen wel op bezoek komen.

Op 24 december 1974 meldde Marian Oosterink en Frederike Rimmelink zich per brief in Castricum om ons te feliciteren met de geboorte van dochter Marloes. Destijds was Rineke in Den Ooimans in Doetinchem al weer aan het werk, rond Castricum ging ze verder in de gezondheidszorg. Onze kinderen kozen ook voor die sector. Ik bleef schoolmeester, met Nederlands als vak. Op de J.P. Thijsse mavo in Castricum kon ik door avondstudie met de school meegroeien toen havo en ook vwo eraan toegevoegd werden. In Castricum bouwden we voort op wat in Hummelo begon. 'Meester Peusken, woorumme gao'j weg – is de Achterhoek neet mooi genoeg?' 'De Achterhoek had aan zee moeten liggen'.

observatie camera's
poortaandrijvingen
intercominstallaties
alarminstallaties

SLIM
BEKEKEN!



Installatiebedrijf T&I
Keijenborgseweg 30
7021 LW Zelhem
T (0314) 641 717
E info@installatiebedrijf.ti.nl
I www.installatiebedrijf.ti.nl

**Voor kwaliteit
groot of klein
moet u toch bij
snackbar Oost zijn.**

Ook voor feesten en partijen



tel: 0615428204



HRM + salarisadministratie
Administratieve dienstverlening
Bedrijfsfinanciering
Belastingaangifte
Belastingadvies
Accountancy

Meander 701, 6825 ME Arnhem
(026) 369 83 00 info@ditismeer.nl

www.ditismeer.nl

Verandering

Citaat: *'Ik ben niet bang dat ik ziek word. Waarvoor dan wel? Voor alles wat de coronavirusbesmetting kan veranderen. Ik ben bang dat ik ontdek dat de beschaving die ik ken een kaartenhuis is. Dat alles wordt uitgewist. Maar ik ben ook bang voor het tegenovergestelde: dat als de angst straks weg is, alles bij het oude is gebleven.'* Die laatste zin lees ik keer op keer. *'Maar ik ben ook bang voor het tegenovergestelde: dat als de angst straks weg is, alles bij het oude is gebleven.'* Deze tekst van Paolo Giordano, staat voorop in zijn recent verschenen boek(je) over de corona-uitbraak.

Wat heeft de coronavirusbesmetting allemaal veranderd? In Nepal kunnen dorpen na tig jaar weer de toppen van de Himalaya zien, in Amsterdam is het water zo helder dat fietswrakken in de grachten zichtbaar worden, smoggordijnen, waar ook ter wereld, lossen op, de ochtend- en avondspits verdwijnen in het niets. In mijn praktijk vallen de reguliere spreekuren stil. Er was plots geen zorgvraag. Telefoontjes gingen over het coronavirus zelf. We waren druk met een paar hele zieke mensen en met de gebruikelijke terminale zorg. Maar de 'huis-, tuin- en keukenvragen' vielen stil. Een collega-huisarts zei eens dat een huisarts in de helft van de gevallen geen idee heeft wat er medisch aan de hand is. Hij of zij heeft geen diagnose en als die er wel is, bestaat er vaak geen medische oplossing voor. De helft van de klachten kent een spontaan herstel. Even aanzien en afwachten is dus verantwoord. De spreekuren vielen stil, de zorgvraag stakte, klachten gingen vanzelf over. Mensen wilden de huisartsen niet belasten, want die zouden het wel druk hebben met corona of mensen vermoedden dat juist in de praktijken corona heerste. Daar moest je ver van weg blijven. Hoe dan ook: de zorgvraag viel stil en dat was best eens fijn. Ik had nu meer tijd voor de kwetsbaren en voor de terminalen. Mooie zorg die je in de waan van de dag soms er snel tussendoor moet doen. De zorgvraag kon natuurlijk niet lang stil blijven. Ook voor 'huis-, tuin- en keukenvragen' willen mensen sparren met een arts, en terecht. Om nog maar niet te spreken over bezorgde cardiologen en oncologen die met lege zalen zaten. Waar waren de nieuwe hartpatiënten? Waar waren de patiënten met kanker? Statistisch kon het niet mogelijk zijn dat er in coronatijd geen nieuwe 'gevallen' zouden zijn. Een zorgelijke kant van het stilvallen van de zorgvraag.

Nu, een kwart jaar later, zien we meer mensen op het spreekuur. Wel met allerlei maatregelen. De wachtkamer mag niet te vol raken. De anderhalvemetermaatregel moeten we borgen. De fysieke toegankelijkheid van de praktijk is beperkt. Er staat nu een groot stopbord. Als iemand in ons team wordt besmet, zal iedereen in de praktijk voor twee weken in quarantaine moeten, dan is er lokaal twee weken helemaal geen huisartsenzorg meer mogelijk. Het goede nieuws is dat er andere manieren van patiëntcontact mogelijk blijken. Digitale manieren. Beeldbellen doet zijn intrede. We maken meer gebruik van fotomateriaal en een e-consult. Mensen zijn er tevreden over. Ze hoeven nu niet fysiek naar de praktijk te komen. Ze hoeven geen vrij op het werk te vragen of oppas te regelen. Ze blokken 10 minuten in hun agenda voor een beeldbelcontact met de huisarts. Dat scheelt een hoop tijd, tijd voor de patiënt, tijd voor zijn baas. Geen autorit naar de praktijk, dus goed voor het milieu. We denken aan een digitaal inloopspreekuur. Het lijkt zelfs mogelijk dat ook een huisarts kan gaan thuiswerken. Ik vind het een mooie ontwikkeling. Ik hoop dat dit doorzet. Ik hoop op nog veel meer positieve veranderingen. *'Ik hoop dat niet alles bij het oude blijft.'*



Foto: Wim van Hof

uit de praktijk

Anouk Mast (49) is parttime huisarts in Doetinchem, met echtgenoot Jeroen en hun vier kinderen woont ze in Laag-Keppel.

Help het is *weer* droog in de Achterhoek!



Het voorjaar van 2020 was erg droog en warm. Het was in de Achterhoek zelfs het droogste voorjaar ooit! In april stoof het land al alsof het hoog zomer was.

Het is voor de derde zomer op rij erg droog in de Achterhoek. Dit jaar verloopt het wel nèt even anders dan vorige jaren: na een extreem droog voorjaar is de zomer vooralsnog typisch Hollands. Wisselvallig dus: warme perioden afgewisseld met perioden met regen. Desondanks is het nu (eind juli) ongeveer net zo droog als in dezelfde periode in het recordjaar 1976. Het lijkt erop dat we aan droge zomers zullen moeten wennen. Door de verandering van het klimaat wordt het vaker en langer droog en gaat het vaker hard regenen. Hoe zit dat met droogte en hoe zorg je dat jouw omgeving klimaat-proof is. Minke Huurnink uit Hummelo is adviseur communicatie bij Waterschap Rijn en IJssel en praat ons bij over dit actuele onderwerp.



In de Grote Beek ontstaan in perioden van droogte zogenaamde drijvende algenbedden. Door extreme algengroei komt er minder licht in het water. Dit is niet goed voor andere waterplanten.

Tekorten en overschotten

Als het regent, komt water terecht in beken, sloten en vijvers, maar natuurlijk ook op gebouwen, pleinen, wegen en tuinen. De regen trekt waar mogelijk de grond in en komt zo in de bodem en het grondwater terecht. Planten en gewassen gebruiken dit water om te groeien. Veel water verdampst op deze manier. Ook uit beken en sloten verdampst water als het warm is. In de winter valt er meestal meer neerslag dan er verdampst. We hebben dan dus water over. We spreken dan van een neerslagoverschot. In de zomer is dit andersom. Dan verdampst er meer water dan er valt. We hebben dan dus een neerslagtekort.

Water aanvoeren niet mogelijk

In de Achterhoek zijn we afhankelijk van regen. Het oostelijke deel van de Achterhoek is hoger gelegen dan het westelijke deel. Rondom Zelhem en Hengelo en ook bij het Montferland liggen hogere zandgronden. Deze hoge zandgronden zijn extra gevoelig voor droogte. Een extreem droge zomer 'hakt' er hier dan ook in: in de winter duurt het dan heel lang voordat het grondwater weer is aangevuld. We kunnen helaas geen water uit de grotere rivieren pompen, zoals dat in het westen van Nederland vaak wel kan. Al onze beken wateren juist af op de IJssel. Als het eenmaal droog is, kun je weinig doen. Water dat er niet is, kun je niet vasthouden en regen toveren kan ook nog steeds niet.

Is droogte erg?

Natuurlijk is het fijn om in de zon op het terras te zitten, maar inmiddels zien steeds meer mensen ook de nadelen van te weinig regen: de planten in de tuin staan er verlept bij, en je kunt niet meer in elke zwemplas zwemmen vanwege de algen en ziekten die dan opkomen. Ook de natuur, landbouw, en de scheepvaart lijden eronder. Ondiep en stilstaand water warmt bovendien sneller op. Daardoor krijgen (blauw)algen meer kans en verslechtert de kwaliteit van het water in beken en sloten. In warm water zit ook minder zuurstof. Als er te weinig zuurstof in het water zit, krijgen vissen het moeilijk, die happen dan letterlijk naar adem.

Hoe zit het met de beken in de buurt?

In Drempt, Hummelo en Keppel en omstreken zie je vooral dat sloten en kleine beken droog vallen. De Baakse Beek, die bij Baak in de IJssel stroomt, valt zelfs helemaal droog. Het is overigens normaal dat deze beek in de zomer droog valt. Alleen gebeurt dit de

laatste jaren steeds vroeger. De Grote Beek die tussen Doetinchem en Bronckhorst stroomt, verandert in een stilstaande beek. Je ziet hier dan ook meer groei van algen. Ook de Oude IJssel verandert in een stilstaande rivier. Omdat dit een relatief grote rivier is, blijft het water meestal wel schoon. Om zoveel mogelijk water te sparen, kan het zijn dat er minder vaak boten door de sluizen op de Oude IJssel kunnen. Bij elke doorvaart verliezen we namelijk een deel van het water.

De bodem als regenton

We moeten het water dat over is in de winter dus zoveel mogelijk opslaan om het te kunnen gebruiken in de zomer. We hebben eigenlijk een hele grote regenton nodig. En die hebben we ook, namelijk de bodem. Als we de regen die valt in de winter en de herfst zoveel mogelijk in de bodem laten trekken naar het grondwater kunnen we dat grondwater in droge perioden gebruiken. We moeten dan alleen wel zorgen dat het water ook de bodem in KAN trekken. Waterschappen zorgen ervoor dat het water in beken en sloten zo lang mogelijk op peil blijven. Zij voeren zo min mogelijk water af en zorgen dat er zoveel mogelijk water in de bodem kan trekken. Waar nodig worden verboden ingesteld voor het gebruik van water uit de bodem of uit beken en sloten. Gemeenten zorgen dat steeds meer regenpijpen en putten niet meer aangesloten zijn op de riolering. Dit water kan dan rustig op een geschikte plek in de bodem trekken. Een groot deel van de grond is niet van overheden. Daarom hebben wij ook jouw hulp nodig! Bekijk op de volgende pagina enkele tips om jouw tuin klimaat-proof te maken. Elke druppel telt!

Actuele droogte informatie

Wil je precies weten hoe droog het is? Hoe de grondwaterstand in jouw dorp is? Of hoeveel neerslag er gevallen is in de afgelopen 48 uur? Bekijk het allemaal op het dashboard weer en water van Waterschap Rijn en IJssel. Je vindt het dashboard en het laatste droogtenieuws op www.wrij.nl/droogte.



Dé lederwaren speciaalzaak

ter Steeg
lederwaren

berba
bags & wallets

aunts & uncles

BEAR
DENHAGEN

Costello & Bearna

Herschel
SUPPLY BAG
TRADE MARK

SACCOO
signature in leather

mywalit
the wallet you never forget



ARCADIA
MADE IN ITALY

HESTER VAN EEGHEN
- AMSTERDAM -

GABS

**FRED DE LA
BRETONIERE**

SHABBIES
AMSTERDAM

voi
leather design

SECRID
Made in Holland



Meipoortstraat 4 • Doesburg • www.ter-steeg.eu



Huiswerk- en studiebegeleiding
voor leerlingen van het
Voortgezet Onderwijs

Cursussen spreekvaardigheid Spaans
Spaans leren spreken voor vakantie of werk

Ondersteuning voor basisschool-
leerlingen

Marieke van der Wagt

06 - 1421 3434

www.undostres.nl

www.undostres.nl



- Wij repareren voor alle verzekeringsmaatschappijen
 - Vervangend vervoer • Ruitservice
 - Uitdeuken zonder spuiten • 24 uur bereikbaar

FABRIEKSTRAAT 20B • 7005 AR DOETINCHEM • TEL.0314-340637 • WWW.FRITSBLOEMEN.NL

Achmea
Schadeservice

FOCWA
EUROGARANTBEDRIJF



UNIVÉ
VERZEKERINGEN
Univé Schade Service

Tips!



Denk groot begin klein. Je hoeft niet meteen je hele terras eruit te halen. Je kunt ook een paar tegels uit je bestrating halen en er planten neerzetten. Dat levert ook al winst op.

Tip 1. Tegel eruit plant erin

Op plekken met veel bestrating, zoals een dorpsplein of een betegelde tuin kan regenwater moeilijk weg. Bestrating voorkomt dat regenwater snel in de grond kan trekken. Een tuin in balans bestaat maximaal uit 40% verhard oppervlak en minimaal uit 60% groen. Door een groot deel van je tuin tegelvrij te houden, kan het water beter in de grond zakken richting het grondwater en kunnen terrassen en paadjes vrij afstromen. Zo beperk je wateroverlast in je tuin en zorg je dat het water de grond in kan trekken. Wil je toch een groot deel van je tuin verhard dan kun je ook kiezen voor waterdoorlatende tegels, of half open verharding.



Een regenton is de simpelste manier om je regenwater op te vangen.

Tip 2. Vang je regenwater op

Water (regen, hagel en sneeuw) komt letterlijk uit de lucht vallen, gratis en voor niks. Vang het op en gebruik het, in drogere perioden, om de planten water te geven. Er zijn heel veel manieren om je regenwater op te vangen. Een regenton is het bekendste voorbeeld. Die zijn er in alle soorten en maten, voor grote en kleine tuinen. Plaats je regenton in de schaduw om het water zo fris en helder mogelijk te houden. Een deksel erop zorgt ervoor dat er geen muggen in je ton gaan zitten. Wist je dat kamerplanten ook liever regen-

water krijgen? Omdat er geen kalk in zit, laat regenwater geen witte vlekken achter op je planten. Je kan je er ook veilig en streeploos je auto mee wassen.



Ook deze regenpijp is afgekoppeld van de riolering. Het regenwater stroomt nu in dit gootje waar het rustig de grond in kan zakken.

Tip 3. Koppel je regenpijp af van het riool met subsidie

Veel regenpijpen binnen de bebouwde kom zijn aangesloten op de riolering. Koppel je regenpijp af van het riool. Afkoppelen betekent dat het regenwater van je dak niet meer direct in het riool verdwijnt. Je kunt het opvangen in bijvoorbeeld een regenton of in de grond laten trekken. Bekijk voor je aan de slag gaat goed welke manier voor jouw huis en jouw bodemsoort het beste is. Veel bouwmarkten kunnen je hierover adviseren. Wist je dat de gemeente Bronckhorst ook subsidie geeft voor afkoppelen? Kijk voor meer info op de website van de gemeente.



Wil je ook een lekkere boom om onder te zitten? In het najaar kun je deze het beste planten. Je kunt wel nu alvast nadenken over de soort boom en de plek.

Tip 4. Kies voor een groene tuin

In een groene tuin kan het water niet alleen makkelijker weg, een groene tuin is ook koeler. In een omgeving met veel asfalt, stenen en beton kan de warmte niet weg en loopt de temperatuur op. Zo kan het op hete dagen wel tot 10 graden warmer zijn in stad of dorp dan in landelijk gebied. Dat geldt ook voor je tuin. Door minder tegels en meer groen in je tuin wordt je tuin echt koeler!



Het onderhoud van de tuin hoeft niet veel tijd te kosten. Vaak is een groene tuin zelfs minder werk dan een betegelde tuin.

Tip 5. Richt je tuin onderhoudsvriendelijk in

Groene aanslag, mos, onkruid tussen de tegels. Je handen moeten toch uit de mouwen. Of een groene tuin meer of minder tijdrovend is, hangt vooral af van hoe je je tuin inricht.

Een onderhoudsvriendelijke tuin begint bij een goede bodem. Plant je borders lekker vol. Maak gebruik van bodembedekkers en kies voor sterke inheemse vaste planten die niet te snel groeien. Overal waar planten staan, kan geen onkruid groeien! Bovendien droogt begroeide grond minder snel uit. Kies voor hagen die maar één keer per jaar gesnoeid hoeven te worden, zoals bijvoorbeeld een hederahaag.

Heb je iets meer tijd, dan kun je ook een gazon aanleggen. Bedenk wel dat je gras regelmatig moet maaien en dat een gazon af en toe onderhoud nodig heeft.



Kijk voor meer tips op www.weetvanwater.nl.

Het hekwerk bij de Oranjerie van Landgoed Enghuizen hersteld



In het voorjaar is in de maanden mei en juni het hekwerk langs de oprijlaan naar de Oranjerie van Landgoed Enghuizen in oude luister hersteld. Roderik graaf Van Rechteren Limpurg geeft aan dat het herstel al heel lang op het verlanglijstje stond. Toen de dennen in de oprijlaan recentelijk moesten worden gekapt vanwege aantasting door de letterzetter (een kever uit de familie van de schorskevers), kwamen delen van het oude hekwerk uit 1837 weer te voorschijn. De eiken planken voor het herstel lagen al jarenlang klaar. Boswachter André Wolsink en zijn zonen zorgden voor de perfecte plaatsing van de per stuk 150 kilogram zware palen.

Het was een enorme klus en alle eer gaat naar de familie Wolsink. Goed gedaan! Want uit alle hoeken en gaten van het landgoed moesten palen worden opgespoord en geïnspecteerd voor het

beantwoorden van de vraag of hergebruik er nog wel inzat of dat de tand des tijds het werk al had gedaan en hergebruik moest worden uitgesloten.

Tot voor kort waren nog palen te zien die met ijzerdraad en andere ingenieuze constructies aan elkaar waren gebonden na bijvoorbeeld een fatale confrontatie met een landbouwwerktuig. Ooit heeft dus veel van dit karakteristieke type hekwerk op het Landgoed Enghuizen gestaan. Onder andere in de Greffelinkallee. Een restant aan oude palen van het landgoed uit de allée bij boerderij Grefflichem is daarom gebruikt voor de inrit bij de Oranjerie. De nieuwe bewoners van Grefflichem in de Greffelinkallee konden via hun contacten de elders hergebruikte oude palen vervangen door andere identieke exemplaren.

Marian Oosterink verlaat de redactie

Als geboren en getogen Hummelose nam Marian Oosterink vier jaar geleden plaats in de redactie. Ze woonde inmiddels wel in Zelhem maar was nog heel goed op de hoogte van het wel en wee van haar geboortedorp en zijn inwoners. En dat kwam ons heel goed van pas. Marian bracht vanuit haar eigen interesses nieuwe onderwerpen in. Daarbij had ze altijd aandacht voor de jeugd en onderwerpen die jongeren aanspreken. Daarnaast was ze bijzonder geïnteresseerd in de geschiedenis van Hummelo. Dat resulteerde onder andere in een aantal interessante verhalen over Hummelo van

weleer. Naast schrijven is ook fotografie een grote hobby van Marian en ook daar hebben we de afgelopen jaren van kunnen meegenieten. Bij haar eigen verhalen nam ze uiteraard zelf de fotografie voor haar rekening maar ook bij verhalen van anderen ging ze geregeld op pad om inwoners uit Drempt, Hummelo en Keppel vast te leggen.

Nu na vier jaar houdt ze haar inbreng voor gezien en nemen wij afscheid van haar als redactielid. Marian, bedankt voor je inzet!



Kerstmarkt bij HC'03



Omdat we midden in de zomer leven, is het raar om een artikel te schrijven over een kerstmarkt. Maar regeren is vooruitzien en De Hessencombinatie is geen weekblad, dus daarom vragen wij uw aandacht voor dit thema. Vooral omdat het de vereniging weer verder helpt om de consequenties van de coronacrisis te kunnen beheersen. Wat is het plan? Een aantal weken geleden werden we benaderd door Harm Veeneman van De Klevenhorst. U kent vast wel deze boerderij ten noorden van Hummelo, op landgoed Enghuizen. De Klevenhorst is niet alleen een officieel Rustpunt op fiets- en wandelroutes, maar er is ook van alles te beleven, van dagrecreatie tot kunst. Als melkveehouder beleefde Harm al veel plezier aan woodcarving, houtsnijwerk, maar het ontbrak hem vaak aan tijd om zijn hobby uit te oefenen. Nu is woodcarving de manier om de boerderij sfeerol aan te kleden. Zowel binnen als buiten staan houten vogelhuisjes, dierenbeelden, stoeltjes en krukjes. In de aanloop naar Kerst is de boerderij sfeerol ingericht met houten kerstboompjes die Harm zelf maakt van duurzaam douglashout en met hulp van drie verschillende motorzagen met speciale bladen. Harm wil deze kerstbomen later dit jaar verkopen op ons sportpark waarbij een gedeelte van de opbrengst ten goede komt aan HC'03. Wij bieden Harm de mogelijkheid zijn unieke kerstbomen met led-verlichting bij ons te verkopen op een soort kerstmarkt. Eigenlijk een moderne vorm van naoberschap in het coronatijdperk. Deze kerstmarkt organiseren we tijdens de laatste thuiswedstrijd van ons eerste elftal in november. We geven Harm dan de mogelijkheid zijn kerstbomen ten toon te stellen en hopelijk te verkopen zodat zowel hij als wij goede zaken doen. U komt dan toch ook?

Natuurlijk is dit vooralsnog onder voorbehoud, maar de planning staat in ieder geval. Zodra we een concrete datum hebben, laten we u dat via onze website, Facebook pagina en de lokale media uiteraard weten. Alvast meer weten over De Klevenhorst? Kijk op www.deklevenhorst.nl.



HC '03 zoekt en vindt vrouwelijke leden



In het voorjaar waren we druk met een ledenwerving om vrouwen te enthousiasmeren voor voetbal: om het nieuwe seizoen te starten met twee vrouwen-teams en tegelijkertijd invulling te geven aan onze ambitie om het vrouwenvoetbal naar een hoger niveau te tillen. Via posters, social media en berichten in de lokale media hoopten we voldoende aanmeldingen te ontvangen. En dat is gelukt!

Er hebben zich inmiddels acht nieuwe speelsters aangemeld bij onze vereniging. Daarnaast hebben we in Ron Hooghoff uit Giesbeek een nieuwe trainer voor Vrouwen 1 gevonden. Onze succesvolle actie is mede mogelijk gemaakt door de dames van Vrouwen 2 en 35+. Een geweldige samenwerking en een goed uitgangspunt om het nieuwe seizoen mee te beginnen.



TE LINDERT NOTARIS

SINDS 1811

Ook op donderdagavond geopend!

Kraakselaan 5A, 6981 HA Doesburg
Postbus 63, 6980 AB Doesburg

t: (0313) 48 40 34
f: (0313) 47 25 43

e: telindert@notarisdoesburg.nl
i: www.notarisdoesburg.nl



- › AUTORUIT VERVANGEN
- › STERREPARATIE
- › VOORRUIT POLIJSTEN*
- › KENTEKEN GRAVEREN
- › AIRCOSERVICE*



GG

GlasGarage.nl

Specialist in autoruiten!



Autobedrijf
Melgers

Hoge Wesselink 2
7221 CJ Steenderen
Tel. (0575) 451974

› GLASGARAGE. SNEL EN ALTIJD IN DE BUURT!

Autoruit stuk? Haast? Met ruim 80 vestigingen is er altijd een GlasGarage bij u in de buurt die u razendsnel helpt! En doet dat tegen de laagste kosten voor u. Bovendien krijgt u levenslange garantie en zijn er doorlopend leuke acties. Vraag ernaar bij de vestiging bij u in de buurt of kijk op onze website.



M. LEISINK

BOUWONDERNEMING

TIMMERWERKEN - VERBOUW - ONDERHOUD

Strengsche Veld 25

6996 DK Drempt

T 06 - 12 99 60 05

E maurice@leisinkbouw.nl

I www.leisinkbouw.nl



In verband met het Corona virus zijn alle vermelde (terugkerende) activiteiten onder voorbehoud.
Voor actuele aanpassingen bij en andere informatie over een activiteit kunt u het beste contact opnemen met de desbetreffende organisator.

TERUGKERENDE ACTIVITEITEN

maandag tot vrijdag

- Boekenuitleen bij Stichting Welzijn, tijdens openingsuren van het Gezondheidscentrum Hoog-Keppel
- Biljarten Stichting Welzijn in Woonzorgcentrum Hyndendaal Hummelo, 09.00-12.00 en 14.00-17.00 uur

elke dinsdag

- Tai-Chi-Tao onder deskundige begeleiding, huiskamer Stichting Welzijn Hoog-Keppel, 10.00-11.00 uur
- Fitness Stichting Welzijn onder deskundige begeleiding bij FysioPlus Hoog-Keppel, 10.00-11.00 uur
- Koffieochtend voor ouderen Stichting Welzijn, huiskamer 't Klup, Zandewierde Hummelo, 10.00-12.00 uur
- Schildercursus, huiskamer Stichting Welzijn Hoog-Keppel, 13.30 uur
- Repetitieavond Hummelo's Gemengd Koor, FF naar Steef Hummelo, 19.45-21.30 uur
- Rummikub-club Stichting Welzijn, Kerkhuis Hoog-Keppel, 14.00-16.00 uur

elke woensdag

- Fitness Stichting Welzijn onder deskundige begeleiding bij FysioPlus Hoog-Keppel, 10.00-11.00 uur
- Jeu-de-boules, vereniging Leuke Boule / Stichting Welzijn, Burg. van Panhuysbrink Hoog-Keppel, 14.00 uur
- Boekenuitleen, FF naar Steef Hummelo, 14.00-17.00 uur
- Eten wat de pot schaft, FF naar Steef Hummelo, 18.03 uur

elke donderdag

- Fitness Stichting Welzijn onder deskundige begeleiding bij FysioPlus Hoog-Keppel, 10.00-11.00 uur
- Koersbal met tussentijds een kopje koffie, huiskamer Stichting Welzijn Hoog-Keppel, 13.30 uur
- Eten wat de pot schaft, FF naar Steef Hummelo, 18.03 uur

- Bootcamp, verzamelen bij Hessenhal Hoog-Keppel, 18.30-19.30 uur
- Training jeugdskeelergroep De Hessenrijders Hoog-Keppel, 18.45-20.15 uur
- Boekenuitleen, FF naar Steef Hummelo, 19.00-21.00 uur
- Repetitieavond Zangvereniging Zanglust, Dorpshuis Drempt, 19.45-22.00 uur

elke vrijdag

- Gymnastiek voor ouderen, Stichting Welzijn, Hessenhal Hoog-Keppel, 10.00-11.00 uur

elke zaterdag

- Nordic Walking, na afloop koffiedrinken in huiskamer Stichting Welzijn Hoog-Keppel, 09.15 uur

woensdag 16 sep, 30 sept, 14 okt, 28 okt, 11 nov, 25 nov, 9 dec, 23 dec

- Spelmiddag 50+, KBO/PCOB, rummikub en kaartspel, parochiezaal H. Willibrordkerk Achter-Drempt, 14.00-16.00 uur (actuele informatie over wel of niet doorgaan: Gerda Hakvoort - 0313-472550)

woensdag 14 okt, 11 nov, 9 dec

- Maaltijd voor alleengaanden, Dorpshuis Voor-Drempt, 17.00-19.00 uur

donderdag 1 okt, 5 nov, 3 dec

- Repair Café, huiskamer St. Welzijn Gezondheidscentrum Hoog-Keppel, 09.30-12.00 uur
- Bowlingmiddag KBO/PCOB, Dorpshuis Voor-Drempt, 14.00-15.00 uur (actuele informatie over wel of niet doorgaan: Gerda Hakvoort - 0313-472550)

vrijdag 9 okt, 13 nov, 11 dec

- Koffieochtend Dorpshuis i.s.m. diaconie Drempt en Oldenkeppel, Dorpshuis Voor-Drempt, 10.00-12.00 uur, info: scriba@kerkdrempt.nl

SEPTEMBER 2020

vr 18 sep

- Inbreng Alles-behalve-rommel-markt, dorps huis De Ruimte Hummelo, 19.00-20.30 uur, info: www.dorpshuishummelo.nl

za 19 sep

- Landelijke Schoonmaakdag, info: www.nederlandschoon.nl

- Alles-behalve-rommel-markt, dorps huis De Ruimte Hummelo, 10.00-14.00 uur, info: www.dorpshuishummelo.nl
- Rondleiding met wijnproeverij, Wijnboerderij 't Heekenbroek Achter-Drempt, 15.00-17.00 uur, info: www.heekenbroek.nl

zo 20 sep

- Open dag Keppelse Golfclub Hoog-Keppel, 13.00-17.00 uur, info: www.keppelse.nl

za 26 sep

- Sam's Kledingactie door diaconie Protestantse Gemeente Hummelo, De Woordhof Hummelo, 10.00-12.00 uur, info: www.samskledingactie.nl
- Dagcursus schilderen (werken met schildermes/paletmes) o.l.v. Ronald Soeliman, Atelier De Witte Hemel Voor-Drempt, 11.00-17.00 uur, info: www.atelierdewitthemel.nl

zo 27 sep

- Vlooiemarkt, Hessenhal Hoog-Keppel, 09.00-16.00 uur, info: animo-vlooiemarkten.nl

OKTOBER 2020

vr 2 okt

- Maal en Verhaal, lunch en gesprek over een actueel thema, Kerkhuis Burg. van Panhuysbrink 5, Hoog-Keppel, 12.00-14.00 uur. Opgave voor 29 september bij Ds. Karin Spelt: karin.spelt@gmail.com

za 3 okt

- Pré Ski Party / afsluiting campingseizoen, Camping Jena Hummelo, 18.00-21.00 uur, info: camping-jena.nl

zo 4 okt

- Startdienst Protestantse gemeente Drempt en Oldenkeppel met kinderkerk, St. Joriskerk Voor-Drempt, 10.00 uur, info: www.kerkdrempt.nl

ma 5 okt

- Filmavond, film Hors Normes, Kerkhuis Burg. van Panhuysbrink 5, Hoog-Keppel, 19.30 uur. Opgave voor 4 oktober bij Ds. Karin Spelt: karin.spelt@gmail.com

zo 11 okt

- Herfstwandeltocht, start dorps huis De Ruimte Hummelo, 10.30 uur
- Dagcursus schilderen (schilder je dierbare) o.l.v. Francien Krieg, Atelier De Witte Hemel Voor-Drempt, 11.00-17.00 uur, info: www.atelierdewittehemel.nl

vr 16 okt

- Op adem komen in Keppel, retraitsdag. Stille, ontmoeting, bezinning, wandelen, schilderen in en om Kerkhuis en Dorpskerk Hoog-Keppel, 10.00-16.00 uur. Info en opgave voor 9 oktober bij Ds. Karin Spelt: karin.spelt@gmail.com

za 24 okt

- Dagcursus schilderen (en plein air/impressionisme) o.l.v. Hans Versfelt, Atelier De Witte Hemel Voor-Drempt, 11.00-17.00 uur, info: www.atelierdewittehemel.nl
- Rondleiding met wijnproeverij, Wijnboerderij 't Heekenbroek Achter-Drempt 15.00-17.00 uur, info: www.heekenbroek.nl
- Halloween feest Jeugdvereniging Drempt, 't Hessenhuus Achter-Drempt, info: www.facebook.com/jeugdvereniging.drempt

zo 25 okt

- Oecumenische kerkdienst Dorpskerk Hoog-Keppel, 10.00 uur, info: www.kerkdrempt.nl

vr 30 okt

- Weekendborrel, Sportcafé De Heerlykheid/Hessenhal Hoog-Keppel, 20.30-23.00 uur, info: www.facebook.com/hessenhal

za 31 okt

- Halloween spooktocht, dorps huis De Ruimte/Dorpskerk Hummelo, 19.30 uur, info: www.dorpshuishummelo.nl. Aanmelden via bestellen@dorpshuishummelo.nl

NOVEMBER 2020

zo 1 nov

- Oogstdienst met kinderkerk, St. Joriskerk Voor-Drempt, 10.00 uur, info: www.kerkdrempt.nl

ma 2 nov

- Allerzielen, St. Joriskerk Voor-Drempt en Dorpskerk Hoog-Keppel, 17.00-19.00 uur

vr 6 nov

- Dameskledingbeurs, Rijksweg 27, Voor-Drempt, info: dames.kledingbeurs-drempt.nl

za 7 nov

- Rondleiding met wijnproeverij, Wijnboerderij 't Heekenbroek Achter-Drempt 15.00-17.00 uur, info: www.heekenbroek.nl

ma 9 nov

- In gesprek met de bijbel, Kerkhuis Burg. van Panhuysbrink 5, Hoog-Keppel, 14.30-16.30 uur. Info en opgave voor 6 november bij Ds. Karin Spelt: karin.spelt@gmail.com

za 14 nov

- Najaarsconcert Muziekvereniging Hummelo en Keppel, info: www.muziekvereniginghummeloenkeppel.nl

zo 15 nov

- Dagcursus schilderen (portret) o.l.v. Tjeerd Landsman, Atelier De Witte Hemel Voor-Drempt, 11.00-17.00 uur, info: www.atelierdewittehemel.nl

vr 20 nov

- Maal en Verhaal, lunch en gesprek over een actueel thema, Kerkhuis Burg. van Panhuysbrink 5 Hoog-Keppel, 12.00-14.00 uur. Opgave voor 16 november bij Ds. Karin Spelt: karin.spelt@gmail.com

di 24 nov

- Filmavond, film Capharnaüm. Kerkhuis Burg. van Panhuysbrink 5, Hoog-Keppel, 19.30 uur. Opgave voor 22 november bij Ds. Karin Spelt: karin.spelt@gmail.com

za 28 nov

- Smokkeltocht Jeugdvereniging Drempt, Dorps huis Voor-Drempt, 19.00-21.15 uur, info: www.facebook.com/jeugdvereniging.drempt

DECEMBER 2020

zo 6 dec

- Adventsdienst met kinderkerk, Dorpskerk Hoog-Keppel, 10.00 uur, info: www.kerkdrempt.nl

di 8 dec

- Actie Voedselbank door diaconie Protestantse Gemeente Hummelo

do 10 dec

- Jaarvergadering Oranjevereniging Hummelo en Oranje, De Gouden Karper, 20.00 uur, info: www.hummelo-en-oranje.nl

za 12 dec

- Kerstmarkt in en om de kerk van Hummelo, Stichting Vrienden van de Hummelose Kerk, 10.00-16.00 uur, info: www.kerkhummelo.nl
- Koffie-ochtend Protestantse Gemeente Hummelo, dorps huis De Ruimte Hummelo

zo 13 dec

- Adventsdienst met kinderkerk, Dorpskerk Hoog-Keppel, 10.00 uur, info: www.kerkdrempt.nl
- Jazz Matinee met Combo VerjaZZd, Dorpskerk Hummelo, 15.00 uur, info: www.dorpshuishummelo.nl en www.verjazzd.nl

wo 16 dec

- Kerstviering Vrouwen van Nu, info: www.facebook.com/VrouwenVanNuHummeloKeppelDrempt

zo 20 dec

- Kerstmaaltijd voor jong en oud, St. Joriskerk Voor-Drempt, 18.00-20.00 uur. Info en opgave voor 14 december bij Ds. Karin Spelt: karin.spelt@gmail.com

do 24 dec

- Kerstnachtsdienst, Dorpskerk Hoog-Keppel, 22.00 uur, info: www.kerkdrempt.nl

vr 25 dec

- Kerstmorgendienst, St. Joriskerk Voor-Drempt, 10.00 uur, info: www.kerkdrempt.nl

do 31 dec

- Het traditionele carbidtschieten bij de Greffelinkallee in Hummelo, startschot om 11.00 uur

PELGROM, uw land- en tuinbouwspecialist

voor verkoop, onderhoud en reparatie...

we zijn o.a.
dealer van:



PELGROM HUMMELO B.V.

MASSEY FERGUSON

LANDBOUWMECHANISATIEBEDRIJF

Broekstraat 1a - 6999 DE Hummelo
Tel: 0314-38 18 42 - info@pelgrom.nl

www.pelgrom.nl

JENSEN SUPREME

HET BESTE VAN HET BESTE

De overtuiging dat 'zelfs het allerbeste nog beter kan' is altijd een sterke drijfveer geweest voor de ontwikkeling van producten. Bij de Supreme is dat meer dan bij welk ander bed ook terug te vinden. De Jensen Supreme is een meubelstuk dat in zes verschillende kleuren verkrijgbaar is.

De inspiratie komt voort uit de Noorse natuur. De wollen stoffen uit Innvik zijn speciaal ontworpen voor Supreme. Iedere kleur is in een combinatie van stoffen verkrijgbaar. Een effen stof voor het frame, de keerbare matrassen en een unieke designstof voor het hoofdbord.



Slaapspecialist Drempt

Rijksweg 20 | 6996 AC Drempt | Tel.: 0313 476218
www.slaapspecialistdrempt.nl